

Hrvatski institut za lokalnu samoupravu

Demokratizacija lokalne samouprave

Građansko sudjelovanje

Osijek 2008.

Demokratizacija lokalne samouprave

Gradansko sudjelovanje

Nakladnik i uredništvo

Hrvatski institut za lokalnu samoupravu

www.hils.hr

Hrvatski institut za lokalnu samoupravu posjeduje autorska prava na cjelokupan sadržaj ove publikacije. Sva prava su pridržana. Niti jedan dio publikacije ne može se prodati u bilo kojem obliku niti reproducirati radi prodaje bez prethodne dozvole vlasnika autorskih prava u pisanom obliku.

Copyright © 2008. Hrvatski institut za lokalnu samoupravu

*NB: komentari gradana nisu lektorirani, nego su ostavljeni u autentičnom obliku u cijeloj publikaciji

Osijek, 2008.

1. Predgovor

Gotovo svako pitanje može biti predmetom javne rasprave, te obični građani, kao i stručnjaci, mogu iznijeti puno novih ideja o mnogim situacijama i temama poput rada javnih službi, planiranja izgleda javnih površina (parkova, igrališta) kao i tekućoj problematici zajednice (transport, parkiranje, čistoća, upravljanje otpadom).

U trenutku kada je Hrvatski institut za lokalnu samoupravu (HILS) počeo provoditi projekte uključivanja građana u proces kreiranja lokalnih javnih politika, ovakav pristup uključivanju građana u procese donošenja odluka za većinu je građana bio potpuno nov. Građani su, posebice u početku, s dozom skeptičnosti primali činjenicu da ih lokalne uprave žele uključiti u procese donošenja odluka, smatrajući da njihovo mišljenje neće biti uvaženo. Stoga su, osobito u gospodarski manje razvijenim sredinama, pokazivali i manji interes za uključivanje. Međutim, većina gradonačelnika i načelnika provodila bi ponovno sličan projekt kroz određeni vremenski period, za ciljana pitanja koja je potrebno rješavati, pa je za očekivati da bi odaziv građana i u takvim sredinama pri ponovnom uključivanju građana bio veći.

U provođenju aktivnosti građanskog sudjelovanja, HILS-ovi su savjetnici imali savjetodavnu potporu iskusnih stručnjaka češke neprofitne organizacije AGORA Central Europe (CE).

Tijekom obuke u Pragu, HILS-ovi savjetnici su upoznati s procesom i fazama građanskog sudjelovanja. Također su dobili i savjete i upute o tome na koji način pristupiti predstavnicima općina i gradova, te samim građanima.

Proučavajući hrvatske prilike, kao novinu, HILS je angažirao sociologe, stručnjake za ispitivanje javnog mnijenja, kako bi dobio na kvaliteti projekta i preciznosti obrade podataka, a samim tim povećao uspješnost i vjerodostojnost pri provođenju projekata građanskog sudjelovanja.

Ova publikacija sadrži studije slučajeva, odnosno prikaz provedbe projekata građanskog sudjelovanja u pojedinim jedinicama lokalne

samouprave, čime želimo podijeliti svoje iskustvo u ovom području, ukazati na prepreke i mogućnosti, te potaknuti i ostale općine i gradove na uključivanje u projekte građanskog sudjelovanja, nudeći im model uključivanja građana koji je uspješno testiran u Nizozemskoj i Češkoj, te doraden i prilagođen hrvatskim prilikama. Ovaj je model uspješno proveden u 17 jedinica lokalne samouprave – 8 u Osječko-baranjskoj, te 9 u Vukovarsko-srijemskoj županiji tijekom 19 mjeseci, u okviru projekata građanskog sudjelovanja koji su se provodili od studenog 2005. do srpnja 2007. godine.

Kroz analizu slučajeva opisujemo tijekom prvih javnih sastanaka za jedinice lokalne samouprave prema kojima je korišten različit pristup s obzirom na broj obuhvaćenih stanovnika i dijelove samih jedinica samouprave. Prvi javni sastanak je održan u gradu Belišću gdje projekt nije proveden u ostalim mjesnim odborima izvan samog Belišća. U Osijeku je također obrađena samo jedna gradska četvrt (Novi grad), ali s najvećim brojem stanovnika (preko 20.000). Nadalje, obuhvatili smo cijelu općinu Ernestinovo, te samo mjesni odbor Silaš (608 stanovnika) u ionako maloj općini Šodolovci (1995 stanovnika). Tordinci su jedina općina u kojoj nije bilo ankete, nego je korišten drugačiji, u 3. poglavlju opisan pristup.

Sve preostale slučajeve, njih 12, opisujemo kroz analizu rezultata ankete.

2. Uvod

“Koja je najbolja vlada?

Ona koja nas uči da sami sobom upravljamo!”

J.W. Goethe (1749-1832)

Suradnja između općina i građana - direktna ili djelomično kroz NVO-e - i danas je vrlo ograničena. Građani nemaju osjećaj da ih se sluša, da ih se shvaća ozbiljno. Razočaranje, individualizam i nedostatak povjerenja u vlast česte su pojave u tranzicijskim društvima i znak su da postoji potreba za daljnjom demokratizacijom društva. S druge strane, općine i gradovi su također zakočeni nedostatkom građanskog sudjelovanja. Ne primaju sve bitne signale iz svog društva, nedostaju im realistična, kreativna, i prikladna rješenja koja samo građani mogu osmisliti te legitimacija javnih politika kroz izravno sudjelovanje građana u njihovu kreiranju.

Unutar nekih gradskih vijećnica, pojedini su političari i činovnici voljni pružiti ruku i uključiti svoje građane u proces odlučivanja. Odolijevajući otporu unutar svojih organizacija protiv novih ideja, znatan se broj gradova i općina trudi promijeniti svoje načine djelovanja. Pretpostavke pokretanju projekta građanskog sudjelovanja su sljedeće:

- nedostatak znanja i vještina među građanima u obraćanju lokalnim vlastima i zadobivanju njihove pažnje za teme bitne za razvoj i dobrobit njihovih zajednica.
- nedostatak znanja i vještina među lokalnim vlastima o tome kako pokrenuti svoje građane na konkretne aktivnosti i uključiti ih u postupke demokratskog odlučivanja.
- nedostatak komunikacije između lokalnih vlasti i građana, i NVO-a, o bitnim pitanjima vezanima uz razvoj njihovih zajednica.
- nedostatak znanja i vještina vezanih uz to kako koristiti uspješne modele širenja informacija na svim razinama

- nedostatna povezanost između državnih politika i provođenja na regionalnoj i lokalnoj razini, s posebnim žarištem na sudjelovanju građana.

Glavni ciljevi projekata građanskog sudjelovanja bili su uključiti više građana u procese odlučivanja, povećati svijest o javnim pitanjima, uspostaviti nove načine komuniciranja između gradskog/općinskog poglavarstava i građana, te sudjelovanjem građana povećati demokratski kredibilitet lokalne samouprave kao i povećati razumijevanje građana o realno ostvarivim ciljevima/projektima.

Kroz projekt građanskog sudjelovanja, HILS je partnerskim općinama i gradovima omogućio da informiraju građane o svom radu, problemima na koje nailaze, ali i da pitaju građane o njihovim prioritetima u raznim sferama života. Građani su kroz svojevršno istraživanje odgovorili, pohvalili, kritizirali, ali i dali smjernice za budući rad lokalne samouprave. Na javnom je sastanku lokalna samouprava dala odgovore i razvila dijalog sa svojim građanima. Formirale su se radne skupine koje će kroz konzultacije i partnerski rad doći do zajedničkih rješenja.

Naravno, iskustva su i pozitivna i negativna. Postoje dvije ključne točke o kojima ovisi uspjeh interaktivnog procesa donošenja odluka. Prvo, predstavnici grada/općine moraju biti spremni učiniti otvorenima svoje procese donošenja odluka i držati ih otvorenima kroz cijeli proces. Govori se o stvarnoj otvorenosti, a ne samo o onoj formalnoj. Neki projekti propadaju jer gradsko/općinsko vijeće odjednom više ne želi sudjelovati u već pripremljenim događanjima. Političari se plaše da mogu izgubiti kontrolu nad raspravom, te ne žele da im se suprotstavi javnost sa suprotnim mišljenjem. Drugo, ljudi žele raspravljati o temama vezanim uz njih same. Nitko neće sudjelovati u raspravi o procedurama i odgovornosti između centralne uprave i lokalnog nivoa. Građansko sudjelovanje treba koristiti u onim područjima gdje oni mogu sudjelovati u radu kao pravi stručnjaci (npr. nitko ne zna više o dnevnim problemima grada/općine od samih građana).

Postoji i širok opseg razloga zašto početi s građanskim sudjelovanjem. Spomenimo još barem nekoliko praktičnih razloga. Prvi je da zajedno s građanima možete doći do boljih rješenja (neke nove i inovativne metode

se mogu razviti kroz javnu raspravu) uz veću podršku građana (ljudi će znati što će se događati i mogu se složiti s tim). Druga je prednost da će građani više vjerovati lokalnoj samoupravi i bit će spremni sudjelovati u slijedećim aktivnostima. Treći i ujedno i najpraktičniji razlog je da možete posegnuti za novim resursima (primjer prijave na razne natječaje za dobivanje sredstava iz raznih fondova).

Obični građani s jedne strane, i lokalni vijećnici i civilni službenici s druge strane, ne mogu se riješiti nekoliko uobičajenih, postojećih klišeja. Ljudi ne dolaze na javne sastanke, ne pokazuju zainteresiranost, uvijek se žale i percipiraju da su političari korumpirani; civilni službenici su samo birokrati bez interesa da pomognu običnim građanima. Ovaj projekt uništava takve klišeje i pokazuju kako skeptici nemaju pravo. Naši interaktivni procesi donošenja odluka su demokratskiji i pružaju svim sudionicima puno jači osjećaj zadovoljstva nego tradicionalna praksa donošenja odluka koja se događa iza zatvorenih vrata.

HILS-ov model poticanja građanskog sudjelovanja

Kako sve to postići? HILS je koristio svoj model poticanja građanskog sudjelovanja koji je specifičan po svojoj metodologiji koja, osim edukativnog dijela podizanja svijesti i stjecanja znanja i vještina, integrira terenski rad i izravno uključivanje korisnika (građana i jedinica lokalne samouprave) u svaki stadij provedbe projekta. Ovaj se model poticanja građanskog sudjelovanja sastoji od nekoliko stadija koje smo u nastavku teksta detaljno opisali radi širenja dobrih praksi i postizanja multiplicirajućeg učinka projekta.

Priprema/Formiranje odbora za građansko sudjelovanje (OGS-ova)

Ova se faza sastoji od formiranja odbora za građansko sudjelovanje čija je uloga detektirati teme/probleme koji su od prioritetne važnosti za dotičnu lokalnu zajednicu. U svakoj općini formiran je 1 OGS koji se sastojao od 6-12 osoba (ovisno o veličini općine) različitih profesionalnih profila (politički aktivne osobe iz vladajuće stranke i iz oporbe, osobe koje djeluju u civilnom sektoru, mladi, kontakt policajci i druge osobe koje su dobro integrirane u zajednicu i koje poznaju probleme i potrebe u određenoj općini). OGS je odredio prioritetne teme na temelju kojih je sastavljen upitnik za provođenje ankete u svrhu preciznog utvrđivanja prioritetnih pitanja koja su kao takve prepoznali građani.

Pripremanje upitnika

OGS se sastajao i raspravljao o situaciji u svojoj općini te odredio prioritetne teme. Stručnjak za istraživanje javnog mnijenja je također bio prisutan i na temelju rasprave OGS-a sastavio je prvu verziju upitnika za ispitivanje javnog mnijenja. Nakon što je OGS razmotrio prvu verziju upitnika i predočio dodatne sugestije, stručnjak za istraživanje javnog mnijenja pripremio je konačnu verziju upitnika koja se tiskala u onoliko primjeraka po općini koliko ta općina ima kućanstava, plus 10% rezerve. Upitnik je sadržavao i uvodno pismo gradonačelnika/načelnika općine.

Uključivanje javnosti (distribuiranje i prikupljanje upitnika)

Upitnici su se distribuirali po kućama na način koji je najprimjereniji

u pojedinoj općini (prema sugestiji OGS-a) - osobnim kontaktom i kratkim objašnjenjem ili putem poštanskih sandučića i sl. U većim su općinama građani imali rok od 10 dana za povrat ispunjenih upitnika na za to točno određena mjesta (posebni sandučići bili su postavljeni na najfrekventnijim mjestima u općini), odnosno na mjestima i na način na koje nam je sugerirao OGS. Iskustvo nam govori da veliki broj građana dostavi upitnike nakon roka, stoga smo uvažili i u analizu uvrstili i one upitnike koji su pristigli nekoliko dana nakon isteka najavljenog roka te smo analizirati sve upitnike pristigle do 20 dana od distribucije. Nakon prikupljanja upitnika, stručnjak za istraživanje javnog mnijenja analizirao je anketu i pripremio pismenu analizu koja je služila kao okosnica za raspravu tijekom javnog sastanka i podsjetnik općinskoj/gradskoj vlasti na javno mnijenje o gorućim pitanjima u njihovoj općini.

Javni sastanak:

Nakon analize upitnika, HILS je zajedno s gradskom/općinskom vlašću pozvao građane na javni sastanak kojemu je svrha uspostaviti produktivnu komunikaciju između tijela lokalne samouprave i građana o javnim politikama putem rasprave koja se temeljila na rezultatima analize upitnika. Građani su imali priliku dodatno izložiti probleme i prijedloge o temama sadržanim u upitniku te dobiti odgovore izravno od gradonačelnika/načelnika općine i drugih provoditelja javnih politika, dok je gradska/općinska uprava dobila kvalitetan input od strane građana i eventualno priliku za pridobivanje potpore za svoje politike. Javni sastanak, između ostalog, rezultirao je i formiranjem radnih skupina kao održivog modela građanskog sudjelovanja.

Javni sastanak se sastojao od sljedećih komponenata:

1. Predstavljanje rezultata analize upitnika: Stručnjak za istraživanje javnog mnijenja na početku javnog sastanka predstavio je rezultate analize upitnika. Predstavljanje je bilo i vizualno, pomoću tablica i dijagrama u formi prezentacije u power pointu.
2. Rasprava o prioritetima definiranim na temelju upitnika.

3. Formiranje radnih skupina: Na kraju javnog sastanka građani su se mogli upisati na listu za sudjelovanje u radu radnih skupina koje se sastoje od građana (optimalno 5-8 građana koji su sudjelovali na javnom sastanku) i dužnosnika u lokalnoj samoupravi, a djelokrug im je definiran tematski, odnosno svaka se radna skupina bavila jednim od prioritetnih područja utvrđenih analizom upitnika i raspravom na javnom sastanku. Važno je naglasiti da se rad radnih skupina nastavio i nakon završetka projekta pa je tako osigurana održivost projekta tj. nastavak primjene prakse građanskog sudjelovanja.

Rad radnih skupina:

Koordinaciju i način rada radnih skupina definirala je lokalna vlast pri kojoj radna skupina djeluje. Biran je i koordinator radne skupine prema kriteriju ranijeg iskustva u radu s građanima i angažmana na projektu - to je uglavnom bila ista osoba koja je koordinirala aktivnosti projekta građanskog sudjelovanja u općini.

Svaka se radna skupina sastala dva puta tijekom projekta. Svaka je radna skupina imala zasebni sastanak u zasebnim terminima, kako bi predstavnici općinskih/gradskih vlasti mogli biti prisutni na sastancima svih radnih skupina. Na prvom su sastanku bili i stručnjaci u relevantnom području kako bi mogli dati savjete i odgovoriti na eventualna pitanja. Zaključci sastanaka radnih skupina objavljeni su na javnim panoima na ulazu u zgradu općinske/gradske uprave. Pored panoa su postavljeni poštanski sandučići u koje su građani mogli staviti svoje komentare vezane uz zaključke radne skupine i druge sugestije. Tijekom drugog sastanka, radna je skupina svoj prijedlog projekta/nacrt javne politike modificirala u skladu sa sugestijama građana te na taj način izradila verziju koja je bila dana vijeću općine/grada na razmatranje/usvajanje. Važno je napomenuti da se svaka općina/grad koji sudjeluje u projektu obvezala da će uzeti na razmatranje prijedloge ovih radnih skupina. Ta je namjera iskazana i pismenim putem, u Povelji o suradnji između HILS-a i dotične jedinice lokalne samouprave koja sudjeluje u projektu.

Najveći dio rada radnih skupina koordinira i organizira općina/grad, kako bi praksa ovakvog oblika uključivanja građana bila održiva i nakon

projekta.

Na kraju projekta smo organizirali evaluacijsku radionicu koja je imala dvostruki cilj: dati pregled provedbe projekta i razviti diskusiju o naučenim lekcijama, i služiti kao evaluacija samog projekta.

Na završnoj/evaluacijskoj radionici bili su prisutni predstavnici svih općina koje su sudjelovale u projektu te ostali zainteresirani subjekti.

Voditelj radionice, koji je ujedno i voditelj projekta i stručnjak za građansko sudjelovanje, predstavio je analize slučaja, primjere dobre prakse, ukazao je na prepreke i na specifičnosti svake pojedine općine. Nakon svake analize slučaja sudionici su dali svoja viđenja i sugestije. Upravo zbog tih iskustava evaluacijska je radionica imala i multiplicirajući efekt u smislu motiviranja i drugih općina (koje nisu ranije sudjelovale u HILS-ovim projektima građanskog sudjelovanja) da pronađu svoj model uključivanja građana u javne procedure i politike).

3. Analize slučajeva

Kroz dolje navedene sažete opise javnih sastanaka u pojedinim općinama možemo vidjeti koje su teme zanimale građane, te koje su bili prijedlozi građana za njihove rješavanje.

HILS je proveo 17 projekata građanskog sudjelovanja.

3.1. Belišće

Javni sastanak održan je 14. ožujka 2006. godine u prostorijama Doma umirovljenika u Belišću.

Sastanku se odazvalo 60-ak građana Belišća, a uvodnu riječ na sastanku dao je gradonačelnik, gospodin Zvonko Borić, koji je i sam aktivno sudjelovao na sastanku.

Svi sudionici sastanka bili su podijeljeni u 7 radnih grupa, budući da je na temelju ankete odabrano 7 aktualnih tema za sastanak:

- turizam
- Zdravstvena zaštita
- Poduzetničke zone
- Dječja igrališta i sportski tereni
- Čistoća zraka
- Bolji Centar mladih
- Osnivanje udruge za zaštitu ljudskih prava

AKTUALNE TEME

U prvom dijelu sastanka građani su raspravljali o pozitivnim i negativnim stranama svih 7 tema, te su zapisivali komentare za svaku od tema. Na kraju prvog dijela sastanka, svaki je sudionik sastanka (građanin) dobio 5 naljepnica pomoću kojih je glasao za prioritetne teme. Svaka naljepnica vrijedila je jedan glas, a glasove se moglo rasporediti na

bilo koji način (svih 5 glasova za jednu temu ili 3 glasa za jednu, 2 za drugu temu ili 1 glas za 5 tema, itd.).

Predstavnici gradske uprave koji su bili aktivni sudionici sastanka, dobili su također po 5 naljepnica, samo u drugoj boji, kako bi se moglo vidjeti koje su teme prioritetne njima, a koje građanima.

Rezultat glasanja bio je sljedeći:

<u>TEMA</u>	<u>BROJ</u> <u>GLASOVA</u>	<u>BROJ</u> <u>GLASOVA</u>	<u>UKUPNO</u>
	<u>GRAĐANI</u>	<u>GRADSKA</u>	
TURIZAM	23	12	35
ZDRAVSTVENA	26	5	31
PODUZETNIČKE ZONE	31	14	45
DJEČJA IGRALIŠTA I SPORTSKI TERENI	24	4	28
ČISTOĆA ZRAKA	42	6	48
BOLJI CENTAR MLADIH	52	8	60
OSNIVANJE UDRUGE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH	11	2	13
UKUPNO	209	51	260

Tablica 1.

Za nastavak sastanka odabrane su dvije prioritetne teme, te “turizam” kao tema koja je temelj moguće budući suradnje s nizozemskom općinom Zandvoort, koja je turistički jedna od najrazvijenijih u Nizozemskoj.

Najviše glasova je dobila tema “Bolji centar mladih” kojoj je pridodana slična tema “Dječja igrališta i sportski tereni”, a formirana je i tema “Slobodno vrijeme mladih.” Druga je tema po broju glasova bila “Čistoća zraka.”

RASPRAVA

Drugi dio sastanka protekao je u raspravi sudionika o odabranim, prioritetnim temama:

- Slobodno vrijeme mladih
- Čistoća zraka
- Turizam

Raspored stolova se promijenio, te su tako građani sjeli za onaj stol za kojim se raspravljalo o temi koja najviše zaokuplja njihovu pažnju.

Građani su navodili problematiku vezanu za svaku od tema, te su potom odabrali najveće probleme i predložili moguća rješenja, koja su dolje navedena:

a) Slobodno vrijeme mladih

Grupa 1

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- prostor Centra mladih *
- toalet Centra mladih
- nova računala
- obilježavanje značajnih datuma za mlade
- zakon o volonterstvu (priznanje volonterskog rada)
- uređenje parkova
- financiranje značajnih aktivnosti za mlade
- druge organizacije za ispunjavanje vremena mladih

*NB: komentari građana nisu lektorirani, nego su ostavljeni u autentičnom obliku u cijeloj publikaciji

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Prostor Centra mladih

Rješenje: lokalna uprava, grad;

2. Toalet Centra mladih

Rješenje: lokalna uprava, grad;

3. Financiranje značajnih aktivnosti za mlade

Rješenje: ministarstvo obitelji, branitelja, Ministarstvo kulture, lokalna uprava – Grad;

4. Zakon o volonterstvu – priznanje volonterskog rada

Rješenje: nevladine organizacije, lokalna uprava.

Grupa 2

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- mladi nemaju pravi prostor – zgrada
- nedovoljno sadržaja – sekcije
- grad ne odvaja dovoljno novca za aktivnosti mladih
- decentralizacija financijskih sredstava
- program djelovanja za mlade
- pijanstvo i droga
- popravak dječjih igrališta
- šetnica za mlade
- više brige o zapošljavanju mladih

Kao najveći problemi i moguća rješenja odabrani su:

1. Mladi nemaju pravi prostor

Rješenje: a) bivši Omladinski dom osposobiti ponovno za mlade;

b) prenamijeniti neku od zgrada za Društveni dom;

2. Program djelovanja za mlade

- Rješenje: a) gradsko vijeće osnovati odbor za mlade;
b) formiranje vijeća mladih;
c) donošenje gradskog programa djelovanja za mlade;

3. Briga o zapošljavanju mladih

Rješenje: stipendiranje

Grupa 3

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- prostor (proširenje i dogradnja toaleta – Centar mladih)
- pojačati informatičku opremu
- povećanje broja zaposlenih u Centru mladih
- izgradnja novih dječjih igrališta
- proširenje i popravak sadašnjih dječjih igrališta
- priznanje volonterskog rada

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Prostor (proširenje i dogradnja toaleta – Centar mladih)

Rješenje: izgradnja novog objekta je najkvalitetnije rješenje;

2. Pojačati informatičku opremu

Rješenje: nabavka nove opreme je neophodna, ali se tada i multiplicira problem prostora;

3. Povećanje broja zaposlenih u Centru mladih

Rješenje: a) povećanje profesionalaca
b) uvođenje stručnih suradnika za pojedine programe
c) formiranje studentskog i učeničkog servisa
d) proširenje broja radionica za pojedine teme

4. Izgradnja novih dječjih igrališta

Rješenje: pronaći nove lokacije za dječja igrališta ovisno o starosnoj strukturi u pojedinim dijelovima grada i

prigradskim naseljima.

Grupa 4

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- sanitarni čvor
- neadekvatan prostor
- dulje vrijeme rada Centra mladih
- javni prostor za okupljanje mladih
- mjesto za pušenje (prostor)
- barem saslušati mlade
- slušati mlade
- veliki prostor za razne sadržaje (igraonica)

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Slušanje ideja mladih

Rješenje: posebna anketa za mlade

2. Članovi Gradskog vijeća, TZ-a...

Rješenje: na ovakvim susretima trebaju slušati i onda nešto poduzeti, a ne držati predavanja i voditi glavnu riječ. Ako sve znaju ne trebaju nam ovakvi susreti.

3. Organizacija

Rješenje: Centar mladih kao veza, ali ne mora sve sam organizirati i voditi.

b) Čistoća zraka

Grupa 1

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- Kombinat d.d. – zagađivač
- Deponija smeća – mirisi s deponije

- Sustav otpadnih voda – dislociranje
- Spaljivanje otpada na otvorenom prostoru

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Belišće d.d. – zagađivač

- Rješenje: a) opsežno ispitivanje čistoće zraka i kvalitete
 b) poduzimanje eventualno potrebnih mjera
 c) veća uključenost udruga za zaštitu okoliša
 d) sudjelovanje predstavnika potencijlnih zagađivača

2. Deponija smeća – mirisi s deponije

- Rješenje: a) sanacija deponije
 b) reciklažna dvorišta
 c) podizanje ekološke svijesti građana

3. Sustav otpadnih voda – dislociranje

- Rješenje: a) dislociranje
 b) dogradnja sustava pročišćavanja otpadnih voda

4. Spaljivanje otpada na javnim površinama i naseljima

- Rješenje: a) promjena odluke o komunalnom redu
 b) izvješće o radu komunalnog redara.

Grupa 2

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- pojačati nadzor komunalnih redara (uz velike kazne!)
- najveći zagađivač zraka: »Belišće d.d.«
- deponija smeća – zabraniti odlaganje iz ostalih mjesta
- psi lualice – opasnost za djecu i ostale
- držanje pasa – izvođenje bez povoca i izmet
- pitanje postavljanja klima uređaja
- spaljivanje lišća i granja po vrtovima
- kontejneri – oformiti po grupama
- riješiti »kopanje« po kontejnerima (redar)

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Zagađenje zraka: Belišće d.d.; »KOMBEL« - deponija
Rješenje: a) natjerati »Belišće d.d.« na postavljanje filtera na dimnjake u tvornici
b) uvesti senzorsko očitavanje u mjestu
c) objasniti ljudima zašto se zagađuje zrak gotovo u pravilu vikendom i neradnim danima
2. Problem pasa (luralica i izvođenje van)
Rješenje: a) pred cjepljenje puno mjesto protjeranih pasa
b) opasni su pred školom – problem ugriza djece
c) držanje pasa u stanovima – izmet svuda po ulici i dječjim igralištima (pješčanici, travnjaci)
3. Odlagališta smeća – kontejneri ispred stambenih zgrada (cijela ulica donosi smeće u kontejnere – ne koriste svoje kante za smeće)
Rješenje: a) maknuti kontejnere koji stoje pojedinačno u grupe i dislocirati ih od javnih ustanova (škola, dvorana, bazen)
b) riješiti pitanje »kopanja« po kontejnerima – komunalni reda i kazne
4. Sjeća drveća po parkovima i mjestu – bez stručne komisije i nadzora hametice se sjeće i uništava zelenilo jednim pokretom pile što je raslo desetljećima
Rješenje: a) spaljivanje lišća, granja i ostalog otpada u svako doba dana i na raznim mjestima – zabraniti
b) zaposliti stručnjaka u »Kombelu« za pitanja hortikulture – dugoročno (dok se ne uništi i isječe ovo malo što je preostalo)
c) za svako porezano stablo – zasaditi 2 nova!
(pravilo u svim kulturno uređenim državama).

c) Turizam

Grupa 1

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- smještajni kapaciteti
- brand – priča
- ugostiteljski objekti
- povezivanje s gradovima regije
- nepostojanje suvenira
- promidžba vjerskog turizma
- seoski turizam
- ponuda kulturnih događanja
- pekmez ulica
- biciklistička staza

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Ugostiteljski objekti

- Rješenje: a) suradnja s vlasnicima postojećih
b) otvaranje restorana s ponudom tradicijskih jela
c) nametanje standarda

2. Smještajni kapaciteti

- Rješenje: otvaranje malih privatnih prenoćišta

3. Nepostojanje suvenira

- Rješenje: a) natječaj u tijeku
b) izložiti na novom tržišnom centru

4. Brand - priča

- Rješenje: a) primjer Varaždina
b) od svakog događaja moguće je ispričati priču i promovirati grad.

SLJEDEĆI KORACI

Na kraju sastanka, učesnici su zamoljeni da ostave svoje kontakt podatke ako žele sudjelovati u daljem radu i formiranju radnih skupina.

Zadatak radnih skupina je sastati se još jednom ili dvaput, te raspraviti o prioritetnim temama.

Formirane su tri radne skupine i to na teme:

- Slobodno vrijeme mladih
- Čistoća zraka i
- Turizam

U radu im pomažu gradski vijećnici te stručnjaci za odabrano područje koji pomažu da radna skupina donese rješenje u okviru mogućnosti i zakonske regulative.

Jedan učesnik sastanka može biti članom jedne, dvije ili čak sve tri radne skupine. Početak rada navedenih radnih skupina je oko 3-4 tjedna nakon održavanja radnog sastanka. Za sudjelovanje u radnim skupina se prijavio sljedeći broj građana Belišća:

<u>TEMA</u>	<u>BROJ PRIJAVLJENIH GRAĐANA</u>
SLOBODNO VRIJEME MLADIH	22
ČISTOĆA ZRAKA	10
TURIZAM	11

Tablica 2.

3.2. Osijek – gradska četvrt »Novi grad«

Javni sastanak održan je 7. lipnja 2006. godine u prostorijama TC Sjenjak s početkom u 18 sati. Sastanku se odazvalo 50-tak građana s područja ove četvrti, predstavnici lokalnih medija te dvojica kontakt-policajaca.

Uvodnu riječ sastanka dao je predsjednik Gradske četvrti Novi grad, g. Saša Malčić, a stručnu analizu i prezentaciju rezultata iznio je g. Željko Pavić iz tvrtke “Audeo”.

Svi učesnici sastanka bili su podijeljeni u 6 radnih grupa.

Prema rezultatima ankete, odabrano je 10 aktualnih tema za sastanak:

- Buduća ulaganja – produžetak Divalentove
- Buduća ulaganja – prijelaz Sjenjak - Drvljanik
- Buduća ulaganja – izgradnja biciklističke staze
- Stadionsko naselje – legalizacija i infrastruktura
- Promet – raskrižja (Trpimirova-Drinska, Trpimirova-Divalentova, Vukovarska-Svačićeva)
- Sigurnost prometa – nadvožnjak Rosinjača
- Javni prijevoz – bolja povezanost
- Uređenost naselja (zelene površine, kućni ljubimci, nogostupi, parkiranje)
- Bolja informiranost o radu Gradske četvrti
- Sadržaji za provođenje slobodnog vremena

AKTUALNE TEME

U prvom dijelu sastanka građani su raspravljali o pozitivnim i negativnim stranama svih tema te su zapisivali komentare vezane u vezi

svake od tema.

Rezultat glasanja provedenog po istom sistemu kao i u Belišću, je sljedeći:

<u>TEMA</u>	<u>BROJ GLASOVA</u>	<u>BROJ GLASOVA</u>	<u>UKUPNO</u>
	<u>GRAĐANI</u>	<u>GRADSKA UPRAVA</u>	
PRODUŽETAK DIVALTOVE	27	6	33
PRIJELAZ SJENJAK-DRVLJANIK	22	4	26
IZGRADNJA BICIKLISTIČKE STAZE	29	8	37
STADIONSKO NASELJE – LEGALIZACIJA I INFRASTRUKTURA	24	9	33
PROMET - RASKRIŽJA	12	2	14
SIGURNOST PROMETA – NADVOŽNJAK ROSINJAČA	5	2	7
JAVNI PRIJEVOZ – BOLJA POVEZANOST	14	3	17
UREĐENOST NASELJA	26	5	31
BOLJA INFORMIRANOST O RADU GČ	4	1	5
SADRŽAJI ZA PROVOĐENJE SLOBODNOG VREMENA	17	0	17
UKUPNO	180	40	220

Tablica 3.

1. IZGRADNJA BICIKLISTIČKE STAZE	37
2. PRODUŽETAK DIVALTOVE	33

STADIONSKO NASELJE – LEGALIZACIJA

I INFRASTRUKTURA	33
3. UREĐENJE NASELJA	31

Glasovale su ukupno 44 osobe – stanovnici GČ NG, od čega se 8 građana ujedno nalazi i u strukturama gradskih vlasti.

Komentari građana na svih 10 tema:

TEMA	KOMENTARI
PRODUŽETAK DIVALTOVE	<ul style="list-style-type: none"> - Obavezno prioritet broj 1. sa spajanjem na obilaznicu - <i>Prioritet no. 4</i> - To bi riješilo i gužvu na raskrsnicama Divaldove i Drinske - <i>Potrebno je čim prije povezati Divaltovu ulicu sa Vinkovačkom cestom, rekonstruirati Divaltovu (što je u planu investicije Grada za ovu godinu) kako bi se osigurala bolja povezanost ovog dijela grada, Donjeg i Gornjeg grada</i> - Povezivanje grada - Mogućnost izgradnje tramvajske pruge - <i>Podržavamo</i>
PRIJELAZ SJENJAK-DRVLJANIK	<ul style="list-style-type: none"> - (zajedno s izgradnjom biciklističke staze - opaska prepisivača) Stavljamo pod No. 3. - <i>Na kojoj lokaciji?</i> - Mislim da je to prvi prioritet, jer su tu u pitanju životi građana, jer svakodnevno preko pruge prelazi više od 500 građana, a svačiji život je ugrožen - <i>Hitno treba iznaći najbolje rješenje za siguran i brži prijelaz građana i stanovnika Sjenjaka</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - Bilo bi vrijeme osigurati taj prijevoz! - <i>Podržavamo izgradnju prijelaza Sjenjak - Drvljanik</i>
IZGRADNJA BICIKLISTIČKE STAZE	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritetno (na prometnijim prometnicama) (zajedno s prijelaz Sjenjak - Drvljanik opaska prepisivača) Stavljamo pod No. 3. - Trebalo bi Sjenjak povezati s ostalim područjima grada gdje su već izgrađene biciklističke staze - <i>Što više kilometara staza za bicikle manje onečišćenja od automobila a više zdravlja za sve nas</i> - Iznenađujuće dobar rezultat - Povezanost od Tenje preko Vatrogasnog naselja, Sjenjaka, prelaz željezničke pruge do Vukovarske ceste, te se spaja na postojeću biciklističku stazu - <i>Podržavamo izgradnju biciklističke staze</i>
STADIONSKO NASELJE – LEGALIZACIJA I INFRASTRUKTURA	<ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je legalizirati Stadionsko naselje i izgraditi cestu i nogostupe - <i>Prioritet naselja stavljamo pod No. 1. Legalizacija</i> - Suglasni - <i>Mislim da je teško izvršiti legalizaciju jer ona nije predviđena urbanističkim planom</i> - Legalizirati što prije - Dati ljudima da žive normalno - Podržavamo legalizaciju Stadionskog naselja i uređenje infrastrukture
PROMET - RASKRIŽJA	<ul style="list-style-type: none"> - Trpimirova – Drinska - Svačićeva - Kovačićeva - No. 5 - Proširenje raskrižja sa dodatkom skretanja u lijevo

	<p><i>-Gradska četvrt ulaže svoja sredstava za prilagođavanje prometnica osobama smanjene pokretnosti, a u isto vrijeme na pješačkim prijelazima kod »Bille« i »Peveca« zeleno svjetlo gori 5 sekundi i preko njega ne može prijeći ni Carl Lewis, kamoli neki invalid</i></p> <p><i>- Zabraniti parkiranje na dijelu ceste ispred građevina kućni broj 119-121 jer kada se automobili parkiraju dva auta se ne mogu mimoći.</i></p> <p><i>- Sve ovo sam napisao u dopisu od prije mjesec dana, a odgovora nisam dobio</i></p> <p><i>- Za bolju sigurnost sudionika u prometu</i></p> <p><i>- Podržavamo promet – raskrižja – proširiti ili načiniti kružni tok</i></p>
<p>SIGURNOST PROMETA – NADVOŽNJAK ROSINJAČA</p>	<p>- Postaviti semafor</p> <p><i>- Pod No 2 semafor za sigurnost prometa</i></p> <p>- Ležeće policajce postaviti ili nekakvu drugu zaštitu u prometu</p> <p><i>- Podržavamo sigurnost prometa – nadvožnjak Rosinjača</i></p>
<p>JAVNI PRIJEVOZ – BOLJA POVEZANOST</p>	<p>- Sjenjak povezati javnim prijevozom s gradom.</p> <p>- Autobusna linija preko Uskih njiva prema Jug II</p> <p><i>- Više autobusa kroz Divalentovu i Uske njive</i></p> <p>- No. 6.</p> <p><i>- Za Uske njive</i></p> <p>- Treba koristiti što više svoje noge. Napravite krug od Sjenjaka do centra Donjeg grada i do katedrale pa ćete vidjeti da se te udaljenosti mogu prijeći za 30 min. U velikim gradovima građani bi vjerojatno dali sve kada bi do svojeg</p>

	<p>posla mogli doći bilo kojim i najbržim autom za 30 min, a mi ne znamo koristiti našu prednost i da svojim nogama bez trošenja bilo kakve energije (nafte, plina, struje) dođemo do našeg posla. Ovakvo svako ide svojim autom, troši živce, plaća parkiralište, plaća i troši benzin i kuka kako mu je sve skupo, a kada se sjeti da bi trebao koristiti svoje noge, tada više nije sposoban da hoda i mora bolestan ležati u krevetu.</p> <p>- <i>Sjenjak je prometno potpuno nepovezano!</i></p> <p>- <i>Uske njive potpuno nepovezano (javni prijevoz)</i></p> <p>- Podržavamo</p>
<p>UREDENOST NASELJA</p>	<p>- <i>Zelene površine – ugažene staze</i></p> <p>- <i>pseći i mačji izmet – vlasnici trebaju čistiti izmet i odlagati u specijalne koševe</i></p> <p>- Uređenje parkirališta između Vukovarske i groblja uz prugu</p> <p>- <i>No. 7 udaljiti pse sa zelenih površina i dječjih igrališta</i></p> <p>- Kvalitetnije održavanje javnih površina</p> <p>- Odrediti prostor za šetanje pasa</p> <p>- <i>Nogostupi</i></p> <p>- <i>Čuvanje i održavanje dječjih igrališta</i></p> <p>- <i>Pitanje i rad komunalnog redara – slab</i></p> <p>- U odnosu na centar grada zelene površine bi se mogle bolje održavati, cvijeće nigdje nemamo. Trebalo bi stisnuti svaku zgradu da uredi okoliš (nagrada za najbolje ureden okoliš). Kosu pješačku stazu rekonstruirati i</p>

	<p>popraviti ono što je oštećeno! Dječja igrališta bolje održavati. Pohvala za stimuliranje (kreditiranje) uređenja pročelja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zadovoljavajuće</i> - Devastirane ceste i nogostupi - Problem kućnih ljubimaca - Problem igrališta za djecu - <i>Podržavamo uređenost naselja</i>
<p>BOLJA INFORMIRANOST O RADU GČ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je putem sredstava javnog informiranja informirati građane o aktivnostima i radu GČ - Izdavati tromjesečnik kao informativni bilten o radu Gč - <i>No. 9.</i> - Kroz lokalni list - <i>Nema nikakve informiranosti. Na inicijative osobne nitko ne reagira, a kamoli da odgovori, a nedaj bože da se nešto napravi</i> - Dovoljna - <i>Povremeno letak GČ-i o aktivnostima?</i>
<p>SADRŽAJI ZA PROVOĐENJE SLOBODNOG VREMENA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stanovnice Jug I traže da se organizira rekreacija za žene u novoj sportskoj dvorani - Sportska dvorana na Sjenjaku - No. 8. - Slobodno vrijeme treba iskoristiti za organizaciju građana za čuvanje i održavanje javnih površina koje grad ne stigne urediti. Naročito zimi se može slobodno vrijeme koristiti za čišćenje snijega, što može biti odlična rekreacija (besplatna), umjesto fitnesa, aerobik i slično! - <i>Hitno oformiti kulturno, umjetničko</i>

	<p><i>društvo:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Okupljalište za mlade? - <i>Omladina, srednjovječni i umirovljenici trebaju prostor za provođenje slobodnog</i>
<i>OSTALI KOMENTARI</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zabraniti izgradnju višekatnica u ulicama sa visokoprizemnicama i jednokatnicama - uređenje nogostupa u Frankopanskoj ulici od K. P. Svačića do Hutlerove (od pijaca do silosa) - posjeći sve breze i zasaditi drvo prikladnije za gradsku sredinu - urediti okoliš oko nedovršenih građevina – (leglo komaraca, štakora i napuštenih životinja.) - <i>Voditi računa o zemljištu u neposrednoj blizini crkve</i> - <i>Zabraniti izgradnju visokih objekata</i> - a) ambulanta b) knjižnica c) uređenje tržnice - problem višekatnica oko crkve i parkirališnih mjesta za nove zgrade - kanalizacija kroz ulicu N. Š. Zrinskog i spoj sa Sjenjakom - <i>tema – prijedlog</i> - <i>uređenje župnog kompleksa i zaštita prostora oko župe i budućeg trga od gradnje visokih objekata</i>
<i>NOVI PRIJEDLOZI</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštititi župni kompleks od gradnje visokih građevina u blizini i dalje pomagati u uređenju - Zahtjevati da se zaštiti crkveni prostor od parkiranih automobila (stanarskih Automobila) - Molimo nadležne da nam dodiele dom u

	<p>Svačićevoj 36, koji sada koristi teniski klub „Vodovoda“ Osijek na korištenje umirovljenicima, klubu dijabetičara i mladeži ovoga dijela grada</p> <p>- Renoviranje nogostupa</p>
--	--

Tablica 4.

ZAKLJUČAK

Građanima gradske četvrti Novi grad dostavljeno je oko 6 148 upitnika, a ispunjeno i vraćeno 352, što čini stopu povrata od oko 6 %. Iako je 90 osoba izrazilo interes za sudjelovanjem na javnom sastanku, u konačnici je na sastanku nazočilo 50 građana, od kojih je 44-ero glasovalo.

Između ostalih, sastanku su prisustvovali (a većina i glasovala) i Branko Lacković, član poglavarstva grada Osijeka (i stanovnik Gradske četvrti Novi grad), Siniša Gregoran, stručni suradnik u Uredu grada Osijeka, Saša Malčić, predsjednik GČ Novi grad, Zora Grbeša, tajnik Vijeća GČ NG, članovi vijeća GČ Novi grad Željko Kurtović, Pero Grgić, Franjo Vukelić, Ante Jurišić, Anto Bošnjak i Marija Poznić, kontakt policajci Robert Astaloš i Goran Petrović, te Mato Gašparović, župnik župe Sv. Ćirila i Metoda.

Sastanak su vrlo zainteresirano, iscrpno i profesionalno medijski popratili Slavonska TV, Osječki dom i Glas Slavonije.

Izvješće koje sadrži sve što su 44 građanina/ke, sudionici sastanka napisali u raspravi tijekom sastanka i analiza rezultata upitnika kao prilog, predani su Gradskoj četvrti, što može pomoći budućem novoizabranom Vijeću GČ pri određivanju prioriteta za izvođenje manjih infrastrukturnih projekata u sljedećoj godini.

U svakom slučaju, na izvješće prvenstveno treba gledati kao na rezultat jednog procesa u kojem su građani koji su zainteresirani za rješavanje problema u svojoj najbližoj okolini to i iskazali aktivnim sudjelovanjem u tom procesu. Sami rezultati potvrđuju aktualnom Vijeću GČ da su prioriteta uglavnom bili pravilno odabrani, ali i ukazuju na ostale probleme

koje svakako treba uzeti u obzir pri odlučivanju o slijedećim aktivnostima i ulaganjima. Komentari građana su namjerno ostavljeni onakvima kako su i napisani, radi vjerodostojnosti.

Na Vijeću ostaje odgovornost i mogućnost da neka istaknuta pitanja i probleme rasprave na sjednici Vijeća, te da eventualno neke prijedloge usvoje i provedu u djelo.

HILS je svakako i dalje zainteresiran pomoći Vijeću u realizaciji pojedinih aktivnosti, ali isto tako i računa na pomoć gradskog Vijeća pri prezentaciji projekta potencijalnim kandidatima (drugim gradskim vijećima grada Osijeka) za daljnju provedbu projekata građanskog sudjelovanja.

3.3. Ernestinovo

Javni sastanak održan je 4. travnja 2006. godine u prostorijama osnovne škole “Ernestinovo”, a pozivu na sastanak se odazvalo 11 građana općine Ernestinovo.

Sudionici sastanka bili su podijeljeni u 2 radne grupe.

Prema rezultatima ankete, odabrano je 7 aktualnih tema za sastanak:

- Infrastruktura
- Gospodarske zone
- Dječji vrtić/natalitet
- Turizam
- Život mladih
- Pomoć starijim osobama
- Nevladine udruge

Rezultat glasanja je sljedeći:

<u>TEMA</u>	<u>BROJ GLASOVA GRADANI</u>	<u>BROJ GLASOVA OPĆINSKA UPRAVA</u>	<u>UKUPNO</u>
INFRASTRUKTURA	22	6	28
GOSPODARSKE ZONE	3	2	5
DJEČJI VRTIĆ/ NATALITET	3	0	3

TURIZAM	1	0	1
ŽIVOT MLADIH	7	1	8
POMOĆ STARIJIM OSOBAMA	6	0	7
NEVLADINE UDRUGE	3	0	5
UKUPNO	45	10	55

Tablica5.

Za nastavak sastanka odabrane su dvije prioritetne teme: “Infrastruktura” i “Pomoć starijim osobama”.

Najviše je glasova dobila tema “Infrastruktura”, dok je tema “Život mladih” dobila jedan glas više od teme “Pomoć starijim osobama”, no za nastavak sastanka izabrana je tema vezana uz starije osobe, jer na sastanku nije bila niti jedna osoba mlađa od 35 godina, te stariji nisu željeli raspravljati u ime mladih bez njihova pristanka i mogućnosti izražavanja mišljenja.

RASPRAVA

Drugi dio sastanka protekao je u raspravi sudionika o odabranim, prioritetnim temama:

- a) Infrastruktura i
- b) Pomoć starijim osobama

a) Infrastruktura

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- spoj Sunčane ulice i bana Jelačića
- očistiti ruševne zgrade
- rukohvati na pješačkim prijelazima

- Radićeva ulica – izrada nogostupa

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

1. Spoj ulica

Rješenje: nasipanje kamena, šljunka i asfaltiranje

2. Očistiti ruševine

Rješenje: obavijestiti vlasnike da uredi placeve, ako ne žele neka općina očisti o svom trošku i ispostavi račun vlasniku srušenog objekta.

3. Rukohvati

Rješenje: na prijelazima pješačkih staza preko kanala izraditi rukohvate gdje su potrebni u što kraćem roku na trošak općine

4. Nogostup

Rješenje: izraditi nogostup na parnoj strani radićeve ulice jer stanari nemaju mogućnost prilaza svojoj kući.

b) Pomoć starijim osobama

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- nedostatak prihvatilišta (Doma)
- populacija starijih osoba usamljena
- obitelji raseljene
- razne bolesti
- napuštanje životne sredine je vrlo teško

Kao najveći problem i moguća rješenja je odabrano:

Cjelodnevni boravak

- Rješenje:
- a) adaptacija napuštenog objekta – mogućnost od države ishodovati građevinski materijal
  - b) općina riješiti pitanje projekta

- c) država preko ministarstva – novčana potpora
- d) mještani korisnici voljni su učestvovati u financiranju

ZAKLJUČAK

Iako je upitnik (anketu) ispunilo čak 13% kućanstava (90 ispunjenih upitnika), te njih 25 kroz upitnik izrazilo želju za dolazak na sastanak, samo je 11 građana došlo na sastanak.

Izvještaj koji sadrži sve što je 11 sudionika sastanka napisalo u raspravi tijekom sastanka, uz prezentaciju rezultata upitnika kao prilog, predani su općinskoj upravi, te na njima ostaje odgovornost i mogućnost da o nekim istaknutim pitanjima i problemima rasprave na sjednici općinskog poglavarstva, te da eventualno neke prijedloge usvoje i provedu u djelo.

3.4. Šodolovci – mjesni odbor Silaš

Javni sastanak održan je 11. svibnja 2006. godine u prostorijama Mjesnog odbora u Silašu, a sastanku se odazvalo 13 mještana Silaša. Uvodnu riječ na sastanku dala je koordinatorica Odbora za građansko sudjelovanje, gospođa Branka Karan, koja je i sama aktivno sudjelovala na sastanku.

Svi sudionici sastanka bili su podijeljeni u 3 radne grupe, a prema rezultatima ankete, odabrano je 5 aktualnih tema za sastanak:

- Infrastruktura
- Osnivanje KUD-a
- Osnivanje nogometnog kluba
- Pomoć starijim osobama
- Osnivanje udruge žena

Za nastavak sastanka odabrane su dvije prioritne teme – “Osnivanje KUD-a” i “Osnivanje nogometnog kluba”.

Najviše je glasova dobila tema “Osnivanje KUD-a”, ukupno 24 glasa, a tema “Osnivanje nogometnog kluba” dobila je 17 glasova.

RASPRAVA

Drugi dio sastanka protekao je u raspravi sudionika o odabranim, prioritnim temama:

- a) Osnivanje KUD-a
- b) Osnivanje nogometnog kluba

Raspored stolova se promijenio, te su tako mještani sjeli za onaj stol za kojim se raspravljalo o temi koja najviše zaokuplja njihovu pažnju.

Mještani su navodili problematiku vezanu za svaku od tema, te su potom odabrali najveće probleme i predložili moguća rješenja.

a) Osnivanje KUD-a

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- nedostatak nošnji
- nedostatak novca
- uređenje prostora za aktivnost KUD-a
- ozvučenje
- koreograf (imamo kandidata, ali ne znamo da li ćemo moći ispuniti njegove zahtjeve)

Kao najveći problemi i moguća rješenja su odabrani:

- Nedostatak nošnji
Rješenje: organizovana pomoć žena koje su u mogućnosti da naprave nove nošnje, obnove stare
- Nedostatak novca (financije)
Rješenje: a) organizovati akciju kroz selo da bi ljudi pomogli KUD-u svojim dobrovoljnim prilogom
b) obratiti se općini za moguću pomoć
c) obratiti se ljudima (Silašanima) koji žive u inozemstvu za moguću pomoć
- Uređenje prostora
Rješenje: dobrovoljnim radnim akcijama osposobiti prostor

a) Osnivanje nogometnog kluba

Problemi vezani uz ovo pitanje:

- nedostatak novca za obnovu zgrade
- nedostatak stručnog kadra

- slaba zainteresiranost seniorske selekcije
- nedostatak novca za održavanje utakmica
- nedostatak novca za kupovinu opreme
- zaštita igrališta od uništavanja terena (ovce)
- nabavka kosilice i uređaja za obilježavanje terena

Kao najveći problem i moguća rješenja je odabrano:

1. Obnova zgrade na igralištu

- Rješenje: a) uputiti zamolbu prema općini za novčana sredstva
 b) dobrovoljnim radom učiniti što je više moguće

2. Trener

- Rješenje: naći sponzora koji bi financirao troškove trenera
 (reklamirat ga na opremi)

3. Ograditi igralište

- Rješenje: a) od općine tražiti sredstva za kupovinu stupaca
 (žica je kupljena)
 b) dobrovoljnim radom sve postaviti

4. Novac za održavanje utakmica

ZAKLJUČAK

Upitnik je ispunilo čak 18% kućanstava (54 ispunjena upitnika), što je vrlo dobar odaziv, a zanimljivo je da su se mlađi stanovnici Silaša u većoj mjeri odazvali na poziv za sudjelovanjem u anketi. Slijedom toga i na javnom je sastanku sudjelovala pretežno mlađa populacija.

Odabrane teme najviše i odgovaraju populaciji koja je bila prisutna na sastanku, a tiče se slobodnog vremena mladih.

Na sastanku su aktivno sudjelovala i 3 člana Odbora za građansko sudjelovanje (koordinatorica i 2 člana), od toga je dvoje predstavnika općine.

Izvještaj koji sadrži sve što je 11 sudionika sastanka napisalo u raspravi tijekom sastanka, uz prezentaciju rezultata upitnika kao prilog, predani su općinskoj upravi, te na njima ostaje odgovornost i mogućnost da o nekim istaknutim pitanjima i problemima rasprave na sjednici općinskog poglavarstva, te da eventualno neke prijedloge usvoje i provedu u djelo.

3.5. Tordinci

Projekt građanskog sudjelovanja u Općini Tordinci proveden je u nekoliko faza. U samom početku provođenja projekta, projekt je predstavljen predstavnicima Općinskog poglavarstva, te je između HILS-a i Općine Tordinci potpisan sporazum o suradnji. Općina Tordinci imenovala je koordinaticu projekta, Danijelu Sesar, koja je zajedno s HILS-ovom savjetnicom za građansko sudjelovanje, Milenom Babić, radila na osmišljavanju i provođenju projekta. Pored Danijele Sesar, provođenju projekta značajan doprinos je dala djelatnica Općinskog poglavarstva, Janja Butković.

S ciljem provođenja daljnjih aktivnosti, oformljen je Odbor za građansko sudjelovanje (OGS), koji se sastojao od 9 članova i članica, predstavnika/ca svih mjesta Općine i svih populacijskih skupina koje su bile od značaja za provođenje ovog projekta – dva vijećnika, jednog predsjednik mjesnog odbora, dva predstavnika osnovnih škola, predstavnika/ca mladih, roditelja, i Općinskog poglavarstva.

Tijekom početne faze provođenja projekta OGS se sastao dva puta, te predložio, raspravljao i usvojio deset mogućih i realno provedivih aktivnosti za slobodno vrijeme mladih u Općini Tordinci. Također su za mišljenje i prijedloge upitana djeca uzrasta nižih razreda osnovne škole iz cijele općine, koja su svoje prijedloge dala kroz likovne radove. Ovi radovi bili su ocijenjeni od strane tročlane stručne komisije i 6 najboljih od ukupno 89 radova je nagrađeno.

Nakon toga, održan je javni sastanak djece uzrasta viših razreda osnovne škole, te sastanak roditelja djece uzrasta osnovne škole.

JAVNI SASTANAK DJECE 5-8. RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

Javni sastanak djece 5-8. razreda osnovne škole održan je u sali Poglavarstva Općine Tordinci 16. ožujka 2006. godine u 11.00 sati. Sastanku je prisustvovalo oko 80 djece iz mjesta Tordinci, Antin i Korog. Za djecu iz mjesta Korog koja pohađaju osnovnu školu u Osijeku, bio je, od strane Općinskog poglavarstva i učiteljice iz osnovne škole u Korogu, Rožike Kel, organiziran prijevoz od Osijeka do Tordinaca. Djeca iz Mlake Antinske bila su pozvana, ali nisu željela sudjelovati na sastanku.

Djeca su podijeljena u grupe i smještena za 9 stolova, te su kao najčešće aktivnosti koje provode izabrane: 'Nogomet', 'Ništa ne radim, dosadno mi je' i 'Druženje s prijateljima na ulici', a nešto manje glasova dobila je aktivnost 'Internet u Info-klubu', te 'Prigodne radionice u Info-klubu'. Ostale aktivnosti slabije su posjećene od strane djece uzrasta 5-8. razreda.

Kao najveće želje za provođenjem slobodnih aktivnosti dobile su sljedeće teme: sportska dvorana, bazen i tenis.

JAVNI SASTANAK RODITELJA

Javni sastanak roditelja Općine Tordinci održan je 16. ožujka 2006. godine. Sastanku je prisustvovalo 15 roditelja. Iako je bilo planirano da sastanku prisustvuju svi članovi i članice Odbora za građansko sudjelovanje (OGS-a), od 9 članova/ica samo su četiri člana/ice sudjelovalo na sastanku – član općinskog vijeća, Ivica Malenica, djelatnica Općinskog poglavarstva, Janja Butković, djelatnica Info-kluba Tordinci, Danijela Sesar i predstavnica roditelja iz Mlake Antinske, Dragana Kolarević. Ostali članovi i članice OGS-a i Općinske uprave nisu se odazvali.

Roditelji su bili zamoljeni da razmisle i na velike papire ispišu sve pozitivne i negativne aspekte slobodnog vremena djece i mladih u Općini Tordinci. Također, roditeljima su prikazane aktivnosti koje je predložio OGS, te aktivnosti koje su predložile sama djeca na prijepodnevnom sastanku. Nakon toga, zamoljeni su da rasprave o negativnim i pozitivnim stranama svake aktivnosti, te da ih napišu na papir. Nakon ove rasprave, sudionici su glasovanjem odredili svoje prioritete, o kojima bi željeli dodatno raspravljati:

- sportska dvorana – 25 glasova
- informatički tečaj – 13 glasova
- dječji vrtić – 12 glasova

Sljedeći korak bila je rasprava o problemima vezanim uz organiziranje odabranih prioritetnih aktivnosti, te o načinu na koji se ovi problemi mogu riješiti. Sudionici su u skladu s interesima i željom za daljnjom raspravom o temi koja je njima najprioritetnija, podijeljeni u tri skupine. U svakoj od tih skupina raspravljalo se o samo jednoj aktivnosti.

FORMIRANJE RADNIH SKUPINA

Nakon završetka rasprava, sudionici sastanka zamoljeni su da ostave svoje podatke za kontakt ukoliko bi željeli biti članovi radnih skupina koje će biti osnovane ukoliko Općinsko poglavarstvo/Općinsko vijeće bude smatralo da aktivnosti projekta treba nastaviti, odnosno raditi na poboljšanju određenih javnih politika.

ZAKLJUČAK

Projekt građanskog sudjelovanja proveden u Općini Tordinci u suradnji HILS-a i Općine Tordinci bio je usmjeren na rješavanje problema slobodnih aktivnosti djece i mladih u Općini. Projekt je obuhvatio je sve planirane faze, te je rezultirao javnim sastankom djece uzrasta 5-8. razreda i javnim sastankom roditelja djece osnovnoškolskog uzrasta.

Kao rezultat cjelokupnog procesa provođenja aktivnosti projekta, izdvojene su tri aktivnosti kojima bi se djeca i mladi mogli i željeli baviti u slobodno vrijeme: izgradnja sportske dvorane, informatički tečaj i dječji vrtić. Predložena su i moguća rješenja problema koji predstavljaju prepreku organiziranju tih slobodnih aktivnosti.

Ono što je tijekom provođenja aktivnosti projekta građanskog sudjelovanja u Općini Tordinci bilo zamjetno, jest slab interes i odaziv na javni sastanak roditelja/građana Općine te predstavnika Općinskog poglavarstva, Općinskog vijeća .

Također, iako se nastojalo uključiti svu djecu i roditelje iz svih mjesta Općine, mještani Mlake Antinske, čiji su predstavnici bili uključeni u OGS, odbili su sudjelovati u projektu, te nijedno dijete iz tog mjesta nije sudjelovalo na javnom sastanku djece, dok je od strane roditelja sudjelovala samo jedna osoba, koja je ujedno bila i članica OGS-a.

Izvješće o rezultatima projekta predano je Poglavarstvu Općine Tordinci, kako bi mogli razmatriti mogući nastavak i realizaciju navedenih aktivnosti. Ukoliko Općinsko vijeće / Općinsko poglavarstvo bude smatralo potrebnim, rješavanje problema vezanih uz predložene aktivnosti može biti razmatrano u suradnji s građanima kroz radne grupe. HILS i VNG će također nastojati pomoći Općini Tordinci da ovaj projekt nastavi, te predložene aktivnosti pokuša realizirati uz pomoć partnerske nizozemske općine Voorst.

3.6. Tompojevci

Upitnik je sadržavao ukupno 36 pitanja koja su podijeljena u 7 tematskih cjelina: percepcija prednosti i nedostataka življenja u općini Tompojevci; razvoj gospodarstva, komunalna infrastruktura i turizam; problematika predškolskog odgoja;

život mladih i život starijih osoba u općini Tompojevci; nevladine organizacije i pitanje korištenja prostorija Domova kulture; informiranost o radu Općinske uprave te sklop pitanja demografske naravi. Pitanja su bila zatvorenog ili mješovitog tipa; u nekima od njih se od ispitanika tražio samo jedan odgovor, u nekima najviše dva, a na nekoliko pitanja ispitanici su mogli zaokružiti sve ponuđene odgovore. Druga mogućnost ("najviše dva odgovora") odabrana je zbog toga što bi dopuštanje samo jednog odgovora dalo relativno grubu sliku područja koje se istraživalo, a dopuštanje više od dva odgovora ne bi omogućilo smisljeno rangiranje pojedinih opcija. Ispitanicima se na kraju upitnika omogućio prostor za komentare.

Podaci su prikupljeni metodom poštanske ankete, što znači da je svako kućanstvo u općini Tompojevci dobilo jedan upitnik na kućnu adresu, a ispunjeni upitnik mogao se ostaviti u posebno priređene kutije koje su se nalazile na nekoliko mjesta (u školama i trgovinama). Rok za povrat upitnika, koji je bio naznačen na upitniku, bio je 14 dana, no zbog slabog odaziva taj rok je bio pomaknut na još tjedan dana, no ni taj potez nije značajno utjecao na izrazito slab povrat upitnika.

Od građana se tražilo da upitnik ispuni bilo koja osoba u kućanstvu, dok su se dodatni primjerci mogli dobiti u Općinskoj upravi. Ovakvo dopuštanje autoselekcije unutar kućanstva vjerojatno je dovelo do nešto manje zastupljenosti mlađih stanovnika Općine, no to je bilo neizbježno. Naime, nijedan od oblika vanjskog odabira članova kućanstva (npr. metoda posljednjeg ili prvog sljedećeg rođendana) u ovom slučaju nije bio

primjenjiv, budući da bi, s obzirom na to da je u pitanju poštanska anketa, ispitanicima bio nejasan i zbunio ih.

Dostavljeno je oko 714 upitnika, a ispunjen i vraćen je samo 31 upitnik, što čini stopu povrata od oko 4,3%, pa možemo reći da je sudjelovanje građana u upitniku bilo vrlo slabo, iako je realna stopa odaziva na anketu vjerojatno zapravo nešto viša jer su ljudi iz nekih kućanstava bili odsutni (rad, školovanje, putovanje i sl.).

Podaci su analizirani programom za statističku obradu, no zbog izrazito malog broja upitnika i u apsolutnom i u relativnom broju, prikupljene podatke nije imalo smisla testirati složenijim statističkim metodama kao što su testiranje statističke značajnosti, koeficijenti korelacije, koeficijenti kontingencije itd.

Od pitanja izdvaja se ono o prednostima i nedostacima življenja u općini Tompojevci.

Pitanje u upitniku glasilo je: "Što biste istaknuli kao najveće prednosti Vaše općine?", a ispitanici su mogli zaokružiti najviše dva odgovora. U tablici 6. rangirane su ponuđene kategorije prema broju zaokruženih odgovora. Iz rezultata vidimo da ispitanici smatraju da njihova općina ima potencijala jer su se većinom odlučili za odgovore koji se tiču mogućeg gospodarskog razvoja. Dvojica ispitanika smatraju da ne postoji niti jedna prednost življenja u općini Tompojevci.

<u>NAJVEĆE PREDNOSTI ŽIVLJENJA U OPĆINI TOMPOJEVCI</u>	<u>BROJ GLASOVA</u>
Prirodna bogatstva (plodna zemlja, šume, vode)	21
Povoljan zemljopisni položaj (blizina VU i VK, auto-puta, granica sa SiCG i BiH)	15
Dobra suradnja mještana s predstavnicima lokalne vlasti	7
Ugodna sredina, vrijedni i gostoljubivi ljudi	6

Uspješna obiteljska poljoprivredna gospodarstva	4
Multinacionalna sredina	2
Dobra suradnja sa susjednim općinama	1

Tablica 6.

S druge strane, sljedeće se pitanje odnosilo na percepciju najvećih nedostataka života u vlastitoj općini. Ispitanici su i u ovom pitanju mogli zaokružiti najviše dva odgovora. U tablici 7. rangirali smo ponuđene kategorije prema broju zaokruženih odgovora.

<u>NAJVEĆI NEDOSTACI ŽIVLJENJA U OPĆINI TOMPOJEVCI</u>	<u>BROJ GLASOVA</u>
Loše gospodarske prilike i slaba perspektiva za mlade	25
Manjak stručnog kadra među mještanima općine	8
Posljedice ratnih razaranja	8
Premalo autobusnih linija prema Vukovaru i Vinkovcima	7
Premalo zdravstvenih ustanova	5
Loše i oštećene ceste	4
Nedostatak kulturnih i sportskih sadržaja	1

Tablica 7.

Kao što vidimo, kao izrazito najveći nedostatak života u vlastitoj općini ispitanici smatraju loše gospodarske prilike i loša perspektiva za mlađe stanovništvo, što, ako usporedimo to s percepcijom netom navedenih prednosti, može sugerirati da građani općine Tompojevci u vlastitoj općini i uz prirodna bogatstva i blizinu važnih prometnih puteva vide neiskorišteni ekonomski potencijal. Ostale su kategorije ravnomjerno raspoređene, dok je jedan ispitanik pod moguć odgovor "nešto drugo" naveo da je to pasivnost građana.

3.7. Trpinja

Upitnik je sadržavao ukupno 29 pitanja koja su podijeljena u 5 tematskih cjelina:

- ulaganje u komunalna pitanja u Općini Trpinja
- informiranje o radu Općinske uprave
- život starijih u Općini Trpinja
- nevladine organizacije
- demografske karakteristike ispitanika

Komunalna usluga	Vrlo sam nezadovoljan/na	Nezadovoljan/na	Nisam ni zadovoljan ni nezadovoljan	Zadovoljan/na sam	Vrlo sam zadovoljan/na	Prosjek
Organizirani odvoz smeća	1,9%	0,0%	5,8%	55,8%	36,5%	4,25
Održavanje groblja	5,8%	7,7%	28,8%	44,2%	13,5%	3,52
Javna rasvjeta	17,0%	13,2%	54,7%	9,4%	5,7%	2,74
Uređenost travnatih površina	19,6%	15,7%	37,3%	27,4%	0,0%	2,73
Dimnjačarske usluge	25,5%	19,6%	25,5%	19,6%	9,8%	2,69
Odvoz krupnog otpada	42,0%	34,0%	16,0%	6,0%	2,0%	1,92

Održavanje cesta i pješačkih staza	75,5%	9,5%	7,5%	7,5%	0,0%	1,47
Čišćenje i održavanje kanala	90,6%	5,7%	3,7%	0,0%	0,0%	1,13

Tablica 8.

Podaci su prikupljeni metodom poštanske ankete, što znači da je svako kućanstvo u Općini dobilo jedan upitnik na kućnu adresu, a ispunjeni upitnik mogao se ostaviti u posebno priređene kutije koje su se nalazile u prodavaonicima u svakom od sela koja čine Općinu Trpinja. Rok za povrat upitnika, koji je bio naznačen na upitniku, bio je 14 dana.

Od građana se tražilo da upitnik ispuni bilo koja osoba u kućanstvu, dok su se dodatni primjerci mogli dobiti u trgovinama u koje su bile ujedno i mjesto prikupljanja upitnika.

Dostavljeno je oko 1 700 upitnika, a ispunjeno i vraćeno 53, što čini stopu povrata od oko 3,2%. Realna stopa odaziva na anketu je vjerojatno nešto viša jer su ljudi iz nekih kućanstava bili odsutni (rad, školovanje, putovanje i sl.).

Od pitanja se izdvaja ono o zadovoljstvu građana raznim komunalnim uslugama.

Iz tablice 8. vidimo da su anketirani građani najzadovoljniji organiziranim odvozom smeća i održavanjem groblja, a da je prisutno izrazito nezadovoljstvo održavanjem cesta i pješačkih staza te, pogotovo, čišćenjem i održavanjem kanalske mreže.

3.8. Borovo

Ispitivanje javnog mnijenja u općini Borovo provedeno je tijekom ožujka 2007. Dostavljeno je oko 1700 upitnika, a ispunjeno i vraćeno 143, što čini stopu povrata od oko 8,5 %.

Upitnik je sadržavao ukupno 28 pitanja koja su podijeljena u 5 tematskih cjelina:

- Komunalna problematika; prednosti i nedostaci Borova
- Informiranost o radu općinske uprave
- Život mladih u Borovu
- Nevladine organizacije u Borovu
- Demografske karakteristike ispitanika.

Ispitanicima su ponuđena 4 komunalna problema (blato od traktora na cestama, neuređenost poljskih putova, nedostatak pješačkih staza i divlje deponije), kao i kategorija "nešto drugo", a od njih se tražilo da procijene koji je komunalni problem u ovom trenutku najveći. S obzirom da je bilo predvidljivo da je nedostatak kanalizacije najveći komunalni problem, ispitanicima nije ponuđeno zaokruživanje te opcije. Dakle, osim kanalizacije, prema ispitanicima najvažniji problem blata koje na cestama ostavljaju traktori odlazeći s polja.

Kao uvjerljivo najveće nedostatke Borova, ispitanici su naveli loše ekonomske prilike i nepotpunu komunalnu infrastrukturu.

Nedostatak radnih mjesta na prvom mjestu, drogu i alkohol na drugom, te manjak prostora za okupljanje i neuključivanje u donošenje odluka percipirani su kao najveći problemi mladih u općini.

Oko 45% ispitanika na pitanje o tome smatraju li da su dovoljno informirani o radu Općinske uprave odgovara potvrdno, oko 40% njih smatraju da nisu dovoljno informirani, a 15% nema jasno izražen stav o tom pitanju.

3.9. Belišće - naselja Bistrinci i Kitišanci

Ispitivanje javnog mnijenja u prigradskim belišćanskim naseljima Bistincima i Kitišancima provedeno je tijekom ožujka 2007. Istraživanje je provedeno metodom poštanske ankete po principu „jedna anketa u svako kućanstvo“. Ukupno je u oba naselja dostavljeno oko 650 anketnih listića a prikupljeno ih je 242, što čini vrlo dobru stopu povrata od 37%. Uzorak je prilično zorno prikazao demografsku strukturu ova dva naselja, a eventualna odstupanja najviše su posljedica metodologije poštanske ankete pri čemu najčešće dolazi do određene auto-selekcije ispitanika. Treba samo istaknuti da su se anketi u postotku nešto više odazvali Kitišančani nego Bistrinčani.

Što se tiče mišljenja o ulaganjima, Bistrinčani najviše zahtijevaju popravak lokalnih cesta i staza te poboljšanje javne rasvjete, dok je za žitelje Kitišanaca glavni prioritet asfaltiranje ulice kardinala Alojzija Stepinca. Najveći komunalni problem za ispitanike predstavlja javna rasvjeta i divlje deponije smeća, a komunalnim redom građani najčešće nisu niti zadovoljni niti nezadovoljni. Ovo ilustrira i podatak da je gotovo identičan broj građana koji misle da je njihovom mjestu potreban komunalni redar kao i onih koji misle da on nije potreban, mada građani, prema njihovom mišljenju, ne izvršavaju dovoljno svoje obveze. S obzirom na komunalne usluge, najveće zadovoljstvo građani su iskazali odvozom smeća i dimnjačarskim uslugama, a najmanje održavanjem cesta te posebno održavanjem kanala.

Najveći broj građana misli da bi njihovo selo samo trebalo održavati zelene površine, no ne u natpolovičnoj većini. Gotovo $\frac{3}{4}$ građana izjavilo je da treba izgraditi otnesnice za poljoprivredne strojeve.

Ono što građani još više podržavaju jest ideja da bi zbog korištenja lokalnih cesta prilikom sječe šuma Mjesni odbor Bistrinci od Hrvatskih šuma trebao službeno zatražiti naknadu ili obnovu puta (ovo je pitanje bilo postavljeno samo stanovnicima Bistrinaca) - to podržava čak 80% građana!

Što se tiče mladih i njihove problematike, građani smatraju da im treba omogućiti jedan prostor za njihove potrebe ali i da bi ih trebalo više uključiti u rad sportskih klubova.

Posljednja dva pitanja bila su vezana uz informiranost o radu mjesnih odbora. Oko 60% ispitanika smatra da ne prima dovoljan broj informacija o radu svog mjesnog odbora, ali su generalno zainteresirani za to. Najveći broj građana izrazio je želju za većim brojem informacija o prigradskim naseljima u biltenu Grada Belišća.

3.10. Đakovo

Ispitivanje javnog mnijenja u gradu Đakovu i njegovim prigradskim naseljima provedeno je metodom poštanske ankete u drugoj polovini ožujka 2007. godine. Svakom kućanstvu u Đakovu podijeljena je po jedna anketa koju su oni mogli ubaciti u posebne kutije u zgradi Gradske uprave te u prostorijama mjesnih odbora u prigradskim naseljima. Budući da je prema posljednjem popisu stanovništva iz 2001. u Đakovu živjelo 30 092 stanovnika u 8 945 kućanstva, otisnuto je 9000 upitnika. Ukupno je podijeljeno oko 8 500 anketnih listića a do dana prikupljanja anketa građani su predali 707 ispunjenih upitnika, što čini stopu povrata od 8,3%. U ovakvom tipu istraživanja zadovoljavajuća stopa je oko 10%, pa možemo zaključiti da su se građani solidno odazvali ovoj akciji.

Što se tiče uzorka, po mnogim se demografskim kriterijima može reći da je reprezentativan za grad Đakovo, a posebice s obzirom na dobnu strukturu i mjesto stanovanja.

Ulaganje koje su građani istaknuli kao trenutno najvažnije je izgradnja i uređenje postojećih pješačkih staza (posebno se to odnosi na stanovnike Đakova), no gledajući samo stanovnike prigradskih naselja, oni su kao najvažnije ulaganje istaknuli poboljšanje javne rasvjete. Iznos koji je u proračunu za ovu godinu predviđen za sport većina građana smatra realnim i pravednim, a što se tiče sportsko-rekreativnih sadržaja, najveći broj građana htio bi da Đakovu ima zatvoreni bazen. Oko $\frac{3}{4}$ građana željelo bi da se postojeći bajeri i jezera u Đakovu i okolici preurede i pretvore u kupališta i izletišta, dok oko 16% građana smatra da bi to ipak bile prevelike i neisplative investicije. Građani bi najprije htjeli uređenje Jošave, zatim Bajera kod Kauflanda te Mlinca.

Što se tiče zadovoljstva pojedinim komunalnim uslugama, građani su najzadovoljniji odvozom smeća i opskrbom pitke vode te održavanjem

grobља. Najmanje zadovoljstvo iskazali su za čišćenje i održavanje kanala i održavanje pješačkih staza. Analiza je pokazala da su u prosjeku stanovnici prigradskih naselja nezadovoljniji od Đakovčana svim navedenim komunalnim uslugama, osim održavanja pješačkih staza. Znatna ulaganja koje je grad namijenio za sustav odvodnje primijećena su kod većine građana, no gotovo polovina stanovnika prigradskih naselja i dalje ima problema s time.

Natpolovična većina građana podržala bi uvođenje posebnog poreza na zapuštene i prazne poslovne objekte u privatnom vlasništvu, kao i otvaranje poduzetničkog centra, institucije koja bi podupirala poduzetnike.

Uvođenje gradskog prijevoza podržava čak 80% građana, no mora se istaknuti da među njima gotovo polovina njih boji se da bi to bila neisplativa investicija. Ako bi se on i uveo, zasigurno ga ne bi koristilo oko 18%, dok bi oko 22% građana koristilo ga svakodnevno; najviše građana (oko 38%) koristilo bi ga povremeno, dok bi ga preostalih 22% koristilo ovisno o cijeni.

Što se tiče broja kulturnih manifestacija, građani su tu potpuno podijeljeni – otprilike isti broj građana smatra da ih ima sasvim dovoljno ili da ih ima premalo. Što se postojećih manifestacija, građani su najbolje ocijenili upravo najveću manifestaciju „Đakovačke vezove“, no treba istaknuti da su u prosjeku građani zadovoljni i svim ostalim manifestacijama. Najbolje iskorištenim turističkim potencijalima ispitanici smatraju katedralu i sadržaje vezane uz biskupiju i državnu ergelu lipicanaca, a izrazito najslabije iskorištenim prirodne ljepote đakovačkog kraja. Što se tiče prostora za poboljšanje turističke ponude, ispitanici su istaknuli da je to samo bolje iskorištavanje svih turističkih potencijala i osmišljavanje turističkih sadržaja, dakle ljudski faktor

Što se tiče problematike mladih, problem koji se percipira kao najveći s kojim se susreću mladi u Đakovu jest prisutnost droge i alkohola među mladima. Na pitanje „treba li našem gradu disko-klub“ većina građana

odgovorila je potvrdno, a što se tiče prostora koji bi bio namijenjen mladima i njihovim udrugama u svrhu kvalitetnog i kreativnog ispunjavanja slobodnog vremena, građani su tu vrlo suglasni – oko 75% građana smatra da im treba omogućiti jedan takav prostor.

Oko ¼ građana smatra se dovoljno informiranima o radu Gradske uprave no većina se građana ipak smatra nedovoljno informiranima, a želju za time izrazilo je 55,4% ispitanika. Nešto manje od 10% nije čak niti zainteresirano za tu temu, a među njima je, sukladno i prethodnim istraživanjima, najviše učenika i studenata. Građani se o radu lokalne samouprave najviše informiraju putem lokalnih radio-postaja (79%) a zatim putem lokalnih novina (52%), dok se putem televizije o tome informira oko 25% građana. Građani bi se najviše htjeli informirati putem svih lokalnih medija, no velik broj građana izrazio je želju za besplatnim Gradskim biltenom koji bi se mogao dobiti u zgradi Gradske uprave, a još više njih htjelo bi ga dobivati na kućnu adresu.

Posljednje pitanje u ovoj anketi odnosilo se na zadovoljstvo građana radom pojedinih tijela Grada Đakova. Građani su bitno najzadovoljniji gradonačelnikovim radom – 63% građana je zadovoljno ili vrlo zadovoljno njime, dok se što se tiče ostalih tijela to zadovoljstvo kreće od 30-36%, ali se po prosječnoj ocjeni može reći da su građani zadovoljni i ostalih gradskim tijelima. Složena statistička analiza pokazala je da ono što definitivno povećava to zadovoljstvo jest informiranost – veća informiranost donosi veće zadovoljstvo radom svih gradskih tijela. Prediktor tog zadovoljstva je i dob – naime, najbolje su navedene gradske organe ocjenjivali upravo najstariji ispitanici, a počevši od najmlađe dobne skupine (15-29 godina) to zadovoljstvo je raslo sa svakom sljedećom („starijom“) dobnom skupinom. Iako su u prosjeku stanovnici Đakova nešto bolje ocjenjivali ova tijela, statistički značajna razlika zabilježena je samo u slučaju Gradske uprave – prosječna vrijednost kod Đakovčana je 3,27, a kod stanovnika prigradskih naselja točno 3,00.

3.11. Erdut

Ispitivanje javnog mnijenja u Općini Erdut provedeno je u razdoblju od sredine siječnja do kralja veljače 2007. godine. Svako je kućanstvo u Općini Erdut dobilo po jedan upitnik na kućnu adresu; dostavljeno je oko 2900 upitnika, a prikupljeno 626 popunjenih upitnika, što čini vrlo zadovoljavajuću stopu povrata od 22%.

Po mišljenju građana, najveće prednosti njihove općine leže u prirodnim bogatstvima i povoljnom zemljopisnom položaju, a najveći nedostatak su loše gospodarske prilike, posebno što se tiče visoke stope nezaposlenosti.

Uvjerljivo najvažnijim ulaganjem građani općine smatraju izgradnju kanalizacije (njih 70%), a zatim ulaganje u dječja igrališta i sportske terene. Zabilježene su i neke razlike između 4 naselja općine u mišljenju o potrebnim ulaganjima.

Inicijativu o promjeni naziva Općine Erdut u Općina Dalj podržava 54,6% građana, 30% građana je protiv, dok je neodlučno oko 15%.

Iz rezultata se može zaključiti da ispitanici podržavaju orijentaciju prema turizmu budući da smatraju da njihovo područje ima što ponuditi turistima. Osim domaćih specijalitete, sezonskih običaja, građani posebno ističu rijeke Dunav i Dravu kao svoju prednost (80% njih). Na pitanje o mjeri kojom bi se taj razvoj mogao najbolje potaknuti, građani smatraju da je potrebno najprije srediti okoliš, obale rijeka itd., no velik broj je zainteresiranih za tečajeve o turizmu i nekim olakšicama vezanih uz tu granu djelatnosti.

Od komunalnih usluga građani su najviše zadovoljni organiziranim odvozom smeća i održavanjem groblja, a najmanje su zadovoljni čišćenjem kanala. Niti jedan od komunalnih problema nije se istaknuo kao prevladavajući.

Za nevladine organizacije vlada popriličan interes: od ispitanika najviše je bilo članova lovačkih i ribolovnih društava, a najmanje ekoloških, no za njih vlada i uvjerljivo najveći interes.

Ispitanici smatraju da je najveći problem s kojim se susreću mladi velika nezaposlenost, ali i nedostatak novca za nastavak školovanja. Prema mišljenju anketiranih, upravo bi otvaranje novih radnih mjesta bila najveća pomoć mladima s područja općine.

Za vrtić je zainteresirano gotovo 85% građana, bez obzira imaju li malu djecu ili ne. Oko 2/3 ispitanika izjavilo je da bi im bilo potrebno organizirati tzv. „cjelodnevni boravak“ od 7-16 sati.

Što se starijih osoba tiče, građani smatraju da bi se trebala organizirati tzv. „gerontološka služba“ – služba za pomoć u svakodnevnim poslovima za starije ljude.

Oko 60% ispitanika smatra se nedovoljno informiranima, oko 10% smatra da prima dovoljno informacija, dok je onih koje rad lokalne samouprave i ne zanima nešto manji od 5%.

3.12. Jagodnjak

Ispitivanje javnog mnijenja u Općini Jagodnjak provedeno je u travnju 2007. Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2001. u Općini Jagodnjak živjelo je 2147 stanovnika u 817 kućanstava, koliko je tiskano i upitnih listića. Dostavljeno je oko 650 upitnika, a prikupljeno 202 popunjena upitnika, što čini vrlo dobru stopu povrata za ovaj tip istraživanja od 31 %.

Upitnik je sadržavao 32 pitanja podijeljenih u 8 tematskih cjelina:

- Život u Općini Jagodnjak
- Komunalna infrastruktura
- Nevladine organizacije
- Djeca i učenici
- Život mladih u Općini Jagodnjak
- Život starijih osoba u Općini Jagodnjak
- Informiranost građana
- Pitanja demografske i statističke naravi

Od pitanja treba izdvojiti ono u kojemu su građani mogli izraziti svoje mišljenje o ulaganjima i to na način da ih se pitalo u što bi oni uložili sredstva iz općinskog proračuna. Najviše građana odlučilo bi se za izgradnju vodovodne mreže u svim naseljima Općine Jagodnjak (50,8%), zatim za rekonstrukciju javne rasvjete (37,8%), razvoj poljoprivredne poljoprivrede i poduzetništva (35,2%), socijalnu skrb i brigu o starim i

nemoćnim osobama (34,7%) itd. Najmanje građana uložilo bi ta sredstva u kulturne djelatnosti, razvoj seoskog turizma i podršku nevladinim organizacijama u njihovom provođenju programa u lokalnoj zajednici.

Stanovnici sva 4 naselja s područja Općine Jagodnjak vrlo su homogeni, odnosno suglasni u svojim odgovorima na ovo pitanje. Jedina statistički značajna razlika zabilježena je u vezi javne rasvjete. Naime, rekonstrukciju javne rasvjete najviše zahtijevaju stanovnici Jagodnjaka – gotovo polovina njih među svoja tri prioriteta ulaganja stavilo je i ovaj odgovor, dok je u ostalim naseljima to navela svega ¼ ispitanika.

Najveći komunalni problem u Općini Jagodnjak za građane su neuređeni poljski putovi i ćuprije (58,2%), a najmanji loše stanje pješačkih staza (svega 19,9%).

Najvećim problemom s kojim se suočavaju mladi u njihovom mjestu smatra se visoka stopa nezaposlenosti i loša perspektiva za mlade. Prosječne vrijednosti ostalih problema ne razlikuju se znatno izuzev loših međunacionalnih odnosa među mladima, koji se očito smatraju daleko najmanjim problemom. Zanimljivo je da se odgovori mladih gotovo u potpunosti podudaraju s mišljenjem svih ostalih, tako da možemo reći da građani očito dobro percipiraju što zapravo muči mlade.

Da je u ovom trenutku najvažnije mladima omogućiti zaposlenje smatra preko 40% ispitanika.

3.13. Nijemci

Ispitivanje javnog mnijenja u Općini Nijemci provedeno je u razdoblju od 27. prosinca 2006. do 14. siječnja 2007. Svako je kućanstvo u Općini Nijemci dobilo po jedan upitnik na kućnu adresu; dostavljeno je oko 1 500 upitnika, a prikupljeno 192.

Po mišljenju građana, izgradnja nogostupa i rekonstrukcija nerazvrstanih cesta nameću se kao prioritetna ulaganja. Najmanje važnim ocjenjena je sanacija i izgradnja autobusnih stajališta. Oko dvije trećine građana djelomično je ili u potpunosti zadovoljno održavanjem komunalnog reda u Općini Nijemci. Većina građana (njih gotovo 80 %) zna za obvezu plaćanja i naplaćivanja komunalne naknade. Oko dvije trećine ispitanih građana sigurno bi napravilo priključak na kanalizaciju, ako bi ona bila uvedena. Postoji relativno visoka razina zadovoljstva organiziranim odvozom smeća, javnom rasvjetom i dimnjačarskim uslugama. Zadovoljstvo održavanjem javnih površina i grobljâ je osrednje, a održavanjem cesta, poljskih putova, nogostupa i kanala relativno nisko.

Ispitanici su u najvećem broju istaknuli potrebu kvalitetnog opremanja prostora kojega bi mladi mogli koristiti za provođenje slobodnog vremena. Velika većina građana nije upoznata s dodjelom jednokratnog iznosa za novorođenu djecu kojega dodjeljuje Općina Nijemci. Ogromna većina građana (ili netko iz njihove obitelji) nije koristila program "Pomoć u kući starijim osobama" niti sufinanciranje troškova stanovanja starijim osobama od strane općine Nijemci, dok su oni koji su ih koristili uglavnom zadovoljni tom vrstom pomoći.

Dobar dio građana nije mogao izraziti jasan stav o pitanju o većem financiranju pojedinih udruga, a da se najveći broj onih koji imaju stav

odlučio za KUD-ove i udruge mladih. Građani su bili još oprezniji kada je u pitanju odabir udruge kojoj bi trebalo dodjeljivati više novca. Naime, gotovo polovica njih nije mogla ili htjela zauzeti stav, dok se najveći broj onih koji su to ipak učinili odlučio za sportske klubove (24 % njih).

Oko 80 % građana smatra da nisu dovoljno informirani o radu Općine Nijemci te bi željeli primati još više informacija o tome.

Oko 78 % građana kaže da bi koristilo bankomat, pri čemu, kako je i očekivano, prednjače zaposlene mlađe osobe.

Ukoliko bi na području Općine Nijemci bio otvoren dječji vrtić, većina onih stanovnika koji imaju malu djecu bi ga koristila kao cjelodnevni boravak (od 7 do 16h).

3.14. Tovarnik

U općini Tovarnik distribuirano je 900 upitnika, a broj vraćenih upitnika je 638, što predstavlja iznimno velik povrat od 71%.

Sudeći po mišljenju građana, izgradnja Društvenog doma u Tovarniku, izgradnja nogostupa, poslovne zone Vezić i izrada projektne dokumentacije za kanalizaciju nameću se kao prioritetna ulaganja. Oko tri četvrtine građana djelomično je ili u potpunosti zadovoljno održavanjem komunalnog reda u Općini Tovarnik. Treba istaknuti da su održavanjem komunalnog reda stanovnici Ilače u prosjeku nezadovoljniji od stanovnika Tovarnika (35% naspram oko 19%). Pokazuje se da većina građana (njih oko 75 %) zna za obvezu plaćanja i naplaćivanja komunalne naknade.

Oko dvije trećine ispitanih građana sigurno bi napravilo priključak na kanalizaciju, ako bi ona bila uvedena. Planovi priključka na kanalizaciju snažno su povezani s imovinskim stanjem pojedinaca. Tako svega 54% ljudi koji su vrlo nezadovoljni svojim imovinskim stanjem planira priključak na kanalizaciju, dok taj udio kod ljudi koji su vrlo zadovoljni imovinskim statusom iznosi čak 84%.

Uočljiva je vrlo visoka razina zadovoljstva organiziranim odvozom smeća, održavanjem groblja i javnom rasvjetom. I zadovoljstvo ostalim komunalnim uslugama relativno je visoko. Kada su u pitanju održavanje groblja, javnih površina i javne rasvjete, stanovnici Ilače u prosjeku su nezadovoljniji od stanovnika Tovarnika.

Oko dvije trećine ispitanih građana smatra da bi se problematika raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem trebala rješavati kroz davanje zemljišta u koncesiju na 30 godina poljoprivrednicima s područja

Općine Tovarnik, dok oko 21% ispitanika smatra da bi se ta zemlja trebala prodati.

Većina građana smatra da bi u park ispred svetišta u Ilači trebalo zasaditi drveće prikladnije za ovo podneblje, dok više od tri četvrtine ispitanih građana smatra da psi bez vlasnika predstavljaju veliki problem u njihovom mjestu. Ti psi posebno velik problem, što je i razumljivo, predstavljaju za mlađe stanovnike Općine.

Gotovo polovica građana smatra da je kratko radno vrijeme liječnika opće prakse u Tovarniku jedan od razloga za odlazak građana liječniku u Vukovar i Vinkovce, a oko 41% građana smatra da je jedan od razloga i percepcija kvalitetnije zdravstvene zaštite u tim mjestima.

Kada je u pitanju slobodno vrijeme mladih, ispitanici su u najvećoj mjeri istaknuli potrebu kvalitetnog opremanja prostora kojega bi mladi mogli koristiti za provođenje slobodnog vremena.

Gotovo svi koji su koristili program Pomoć u kući starijim osobama zadovoljni su tom vrstom pomoći.

Većina građana (njih oko 85%) smatra da nije dovoljno informirana o radu Općine.

3.15. Stari Jankovci

Ispitivanje javnog mnijenja u Općini Stari Jankovci provedeno je u razdoblju od 25. siječnja 2006. do 07. veljače 2007.

Sanacija oštećenih cesta i pješačkih staza prema mišljenju građana trenutno su najvažnija ulaganja u ovoj općini.

Najveći broj građana (njih oko 57%) djelomično su zadovoljni s održavanjem komunalnog reda, dok je broj građana koji su zadovoljni ili nezadovoljni s njime podjednak i kreće se oko 20%. Oko dvije trećine građana zna za zakonsku obvezu plaćanja i naplaćivanja komunalne naknade. Prema mišljenju građana većina ljudi koji ne plaćaju komunalnu naknadu to čini najviše zbog nedostatka novca.

Nešto manje od polovice građana već je odlučilo napraviti kanalizacijski priključak kada to bude moguće. Treba istaknuti i da gotovo trećina građana još uvijek nije sigurno u pogledu priključka na mrežu. Stanovnici Starih i Novih Jankovaca češće od stanovnika ostalih sela napravili bi kanalizacijski priključak.

Kada je u pitanju zadovoljstvo komunalnim uslugama, vidljiv je relativno visok stupanj zadovoljstva organiziranim odvozom smeća i javnom rasvjetom, srednji stupanj zadovoljstva s održavanjem groblja te relativno nizak stupanj zadovoljstva preostalim komunalnim uslugama. Gotovo 80% građana nije upoznato s zakonskom obvezom plaćanja naknade za korištenje i naknade za dodjelu grobnog mjesta. Više od 60% građana, po vlastitom iskazu, upoznato je s obvezom čišćenja kanala ispred vlastitih kuća.

Oko dvije trećine građana željelo bi imati kontakt-policajca u svom mjestu.

Oko 25% kućanstava koja su ispunila ovaj upitnik iskazalo je interes za korištenje vrtića. Najveći broj njih zainteresiran je za cjelodnevni boravak djeteta u vrtiću. Zamijetan je i vrlo mali broj onih koji bi slali dijete u vrtić u drugo mjesto ili ne bi slali dijete u vrtić u Općini Stari Jankovci. Razumljivo je da su za vrtić najviše zainteresirane mlade, zaposlene osobe, a analiza je pokazala i da su za vrtiće znatno češće od stanovnika ostalih mjesta zainteresirani mještani Starih i Novih Jankovaca.

Kvalitetno opremanje prostora za provođenje slobodnog vremena mladih ocijenjeno je kao prioritet kada je u pitanju slobodno vrijeme mladih (za njega je glasovalo oko 44% građana).

Program «Pomoć u kući starijim osobama» koristilo je oko 9% kućanstava, a oko 70% ljudi zadovoljno je pruženom uslugom u sklopu tog programa.

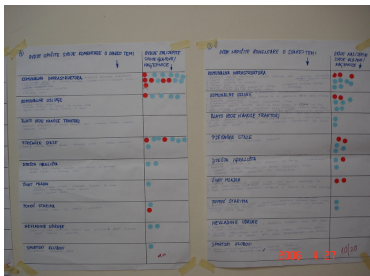
Sportski klubovi, KUD-ovi i udruga žena najaktivnije su udruge na području Općine.

Gotovo 80% građana smatra da nije dovoljno informirano o radu Općine, a ogromna većina njih želi primati više informacija o njenom radu (najčešće putem biltena). Stanovnici Starih i Novih Jankovaca smatraju se informiranijim od stanovnika ostalih mjesta.

Većina građana nije niti zadovoljna niti nezadovoljna radom svog mjesnog odbora.

Glasilo "Klas" vrlo je čitano na području Općine (nikad ga ne čita svega oko 7% građana). Češće od drugih ga čitaju mještani Starih i Novih Jankovaca, što se može dovesti u vezu s njihovim prethodno utvrđenim većim stupnjem informiranosti u odnosu na stanovnike ostalih mjesta u Općini.

3.16. Bogdanovci

Ispitivanje javnog mnijenja u Općini Bogdanovci provedeno je u razdoblju od 15. siječnja 2006. do 30. siječnja 2007. Dostavljeno je oko 690 upitnika, a prikupljeno je njih 316, što čini solidnu stopu povrata za ovaj tip istraživanja od oko 46 %.

Po mišljenju građana, razminiranje miniranih površina, izgradnja kanalizacije i saniranje oštećenih cesta nameću se kao prioritetna ulaganja. Najmanje važnim ocjenjeno je uređenje kanalske ceste te pilot-projekt Agro-Zone. Stanovnici Bogdanovaca najvažnijim su ocijenili razminiranje, stanovnici Petrovaca izgradnju otesišta, a Svinjarevaca saniranje oštećenih cesta.

Građani su se uglavnom podijelili između onih koji smatraju da je raspodjela proračunskih sredstava nepravedna i onih koji su se suzdržali od suda jer, po vlastitim riječima, nisu dovoljno upoznati sa sadašnjom raspodjelom po selima.

Zanimljivo je da upravo stanovnici središta Općine smatraju da raspodjela sredstava po selima nije pravedna.

Svega 11% ispitanih građana iskazalo je svoje nezadovoljstvo održavanjem komunalnog reda. Oko 80% građana upoznato je sa zakonskom obvezom naplaćivanja i plaćanja komunalne naknade, a kada su u pitanju razlozi zbog kojih neki građani ne plaćaju komunalnu naknadu, najveći broj ispitanika smatra da je nedostatak novca najvažniji razlog.

Gotovo 60% ispitanih građana sigurno napravilo priključak na kanalizaciju, ako bi ona bila uvedena, oko 16% građana to ne bi učinilo, dok je oko 25% građana još uvijek neodlučno u tom pogledu. Priključak bi napravilo oko 75% Bogdanovčana, 56% stanovnika Svinjarevaca te svega

46% stanovnika Petrovaca. Većina građana je za uvođenje kanalizacije putem koncesije.

Postoji relativno visok stupanj zadovoljstva organiziranim odvozom smeća te održavanjem groblja, relativno nizak stupanj zadovoljstva održavanjem poljskih puteva i kanala, dok je zadovoljstvo ostalim komunalnim uslugama negdje u sredini.

Oko 26% kućanstava izrazilo je interes za dječji vrtić, a uvjerljivo najviše njih zainteresirano je za cjelodnevni boravak (7-16h).

Najvećim problemom mladih većina građana smatra nepostojanje kvalitetnog prostora za okupljanje. Oko tri četvrtine ljudi zadovoljno je pruženom uslugom u sklopu programa Pomoć u kući starijim osobama.

Više od 85% građana smatra da nije dovoljno informirano o radu Općine, te ogromna većina njih želi primati više informacija o njenom radu (najčešće putem oglasnih ploča).

Sportski klubovi i udruge mladih najčešće su ocijenjeni kao tipovi udruga koje treba još više proračunski pomagati nego do sada. Na području Općine ne postoji negativan apriorni odnos prema bilo kojoj udruzi.

3.17. Negoslavci

Ispitivanje javnog mnijenja u Općini Negoslavci provedeno je u veljači 2007.

Istraživanje je provedeno metodom poštanske ankete, a upitnik je sadržavao 23 pitanja podijeljenih u 6 tematskih cjelina.

Kapitalno ulaganje u produljenje javne rasvjete, izgradnja općinske zgrade i izgradnja mrtvačnice procjenjuju se kao važna ulaganja, budući ih je među svoja dva prioriteta uvrstilo više od polovine građana. Izgradnja tribine na školskom igralištu i izgradnja Parohijskog doma procijenjena su kao manje važne.

Oko 44% građana nezadovoljno je održavanjem komunalnog reda u Negoslavcima, oko 33% nezadovoljno je , dok oko 23% građana koji su sudjelovali u istraživanju nije niti zadovoljno niti nezadovoljno održavanjem komunalnog reda.

Ogromna većina građana (njih više od 93%) upoznato je s zakonskom obvezom plaćanja i naplaćivanja komunalne naknade, a kada su u pitanju razlozi neplaćanja komunalne naknade, građani su se podijeli na one koji smatraju da je glavni razlog nedostatak novca i onih koji smatraju da građani misle da se novac prikupljen naplaćivanjem komunalne naknade ne troši dovoljno kvalitetno.

Oko 80% građana izrazilo je namjeru priključenja na kanalizacijsku mrežu kada ona bude uvedena, dok se većina građana koji imaju stav u tom pogledu, zalaže za prepuštanje izgradnje mreže koncesionaru. Oko 60% građana svjesno je postojanja obveze plaćanja naknada za dodjelu i održavanje grobnog mjesta.

Postoji relativno visok stupanja zadovoljstva građana organiziranim odvozom smeća i održavanjem groblja, osrednji stupanj zadovoljstva javnom rasvjetom u Negoslavicima te niži stupanj zadovoljstva ostalim uslugama. Posebno se to odnosi na održavanje poljskih putova i održavanje cesta.

Građani razlog nekorištenja usluga liječnice u Negoslavicima vide u njenom kratkom radnom vremenu, a oko 2/3 njih smatra da bi liječnica trebala raditi više od dva dana u tjednu.

Oko 1/5 građana razmišljalo je pokretanju ekološke poljoprivredne proizvodnje, svega 5% građana misli da takva vrsta proizvodnje nije ekonomski isplativa, dok čak oko 34% građana nije razmišljalo o ekološkoj poljoprivredi jer nema dovoljno informacija o njoj.

Kvalitetno opremanje prostora za mlade vidi se kao najbolje rješenje za osmišljavanje njihovog slobodnog vremena. Ogromna većina građana (njih 93%) smatra da u Općini Negoslavci treba postojati organizirani program brige o starijim osobama, a sudeći po odgovorima na pitanje o potrebama starijih osoba u Negoslavicima, on bi se trebao koncentrirati ponajprije na zdravstvenu zaštitu, a zatim i na sufinanciranje režija i pomoć u kupovini i obavljanju kućanskih poslova.

Više od 80% građana smatra da nije dovoljno informirano o radu Općine, a ogromna bi većina njih željela primati više informacija o tome. Većina građana bi informacije željela primati na javnim sastancima i putem oglasnih ploča, a gotovo polovina građana smatra da bi Općina trebala imati svoju internet-stranicu.

4. Zaključak

Kroz projekt građanskog sudjelovanja, HILS je omogućio partnerskim općinama i gradovima da informiraju građane o svom radu, problemima na koje nailaze, ali i da pitaju građane o njihovim prioritetima u raznim sferama života. Građani su kroz svojevrсно istraživanje odgovorili, pohvalili, kritizirali, ali i dali smjernice za budući rad lokalne samouprave. Na javnim sastancima lokalna je samouprava davala odgovore i razvila dijalog sa svojim građanima.

Provedbom navedenih aktivnosti ostvarili smo i sljedeće rezultate:

- Jedinica lokalne samouprave, učesnice projekta, imaju veću potporu svojih građana za politike koje provode.
- Građani u općinama/gradovima koji su sudjelovali na projektu osjećaju se integriranijim u lokalnu zajednicu i povezanim s javnim politikama lokalne samouprave.
- Jedinice lokalne samouprave, učesnice projekta, imaju bolji uvid u situaciju u svom gradu/općini i nove ideje za poboljšanje te situacije.
- Angažiranost građana u životu lokalne zajednice i kreiranju javnih politika raste uz dodatni rad na rješavanju problematike kroz rad u radnim skupinama.

Krajnji cilj projekta građanskog sudjelovanja bio je uvjeriti ključne osobe na lokalnoj razini iz 17 općina i gradova u nužnost građanskog sudjelovanja i njegovu korist kao prijeko potrebnog sredstva za dobro upravljanje. Štoviše, od ovih ključnih osoba se očekuje da će dalje primjenjivati stečena znanja i vještine.

Da smo na dobrom putu govori podatak da su se na završnoj konferenciji sve jedinice lokalne samouprave pohvalno izrazile o projektu,

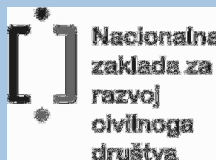
planiraju ga i nadalje samostalno provoditi, a neke su jedinice lokalne samouprave već zatražile da ostale njihove mjesne odbore/naselja izostavljene u prvom ili drugom krugu uključimo u projekt građanskog sudjelovanja što je prije moguće (grad Belišće je u prvom krugu sudjelovao samo sa stanovništvom naselja Belišće, a već u drugom krugu su uključili i naselja Bistrince i Kitišance).

KAZALO:

1. Predgovor.....	3
2. Uvod.....	5
HILS-ov model poticanja građanskog sudjelovanja....	8
3. Analize slučajeva.....	11
3.1. Belišće.....	12
3.2. Osijek – gradska četvrt «Novi grad».....	22
3.3. Ernestinovo.....	32
3.4. Šodolovci – mjesni odbor Silaš.....	36
3.5. Tordinci.....	40
3.6. Tompojevci.....	44
3.7. Trpinja.....	48
3.8. Borovo.....	50
3.9. Belišće – naselja Bistrinci i Kitišanci.....	52
3.10. Đakovo.....	54

3.11. Erdut.....	57
3.12. Jagodnjak.....	59
3.13. Nijemci.....	61
3.14. Tovarnik.....	63
3.15. Stari Jankovci.....	65
3.16. Bogdanovci.....	67
3.17. Negoslavci.....	69
4. Zaključak.....	71
5. Kazalo.....	73

"Tiskanje ove publikacije omogućeno je temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u skladu s Ugovorom broj **421-02/07-PP-4/06**. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>"